

ELŐTERJESZTÉS

**Inárcs Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. 01. 29-én
17³⁰ órai kezdettel tartandó nyilvános soros ülésére**

Tárgy: Az Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának az elfogadása

Előterjesztő: Szuróczi Csaba polgármester

Az előterjesztés készítője: Horváth Adrienn szociális ügyintéző

Előterjesztés tartalma: Határozati javaslat

Szavazás módja: Egyszerű többség

Megtárgyalja: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság,
Településfejlesztési Bizottság, Szociális és
Esélyegyenlőségi Bizottság

Törvényességi szempontból megvizsgáltam:

Faragó Nikolett
Faragó Nikolett
jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31.§-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

Inárcs Nagyközség Önkormányzata 2019-ben alkotta meg és fogadta el helyi esélyegyenlőségi programját, amely öt évre szól, de kétévente felül kellett vizsgálni. Az Önkormányzat feladata annak vizsgálata, hogy a terv elkészítése óta mi valósult meg, valamint milyen változások következtek be.

Most elkészült a település új Helyi Esélyegyenlőségi Programja, amely öt évre szól és a törvény által meghatározott célcsoportokra fókuszál. A terv a helyi adatok felmérései alapján készült az egyedi sajátosságok figyelembe vételével.

A terv összefoglalja a helyben előforduló, esélyegyenlőségi szempontból vizsgálandó problémákat, azok megelőzésére vagy megszüntetésére irányuló feladatokat, meghatározza az ehhez szükséges forrásokat és célokat.

Fontos a település szakembereinek együttműködése a terv elkészítéséhez, amelyet az Esélyegyenlőségi Fórum összehívásával próbáltunk elősegíteni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv (HEP IT) megvalósulási táblázata a Helyi esélyegyenlőségi Program részét képezi és az elemzés végén található.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg!

Inárcs, 2025. január 21.

Szuróczki Csaba
polgármester

**Inárcs Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2025. (I. 29.) határozati javaslata**

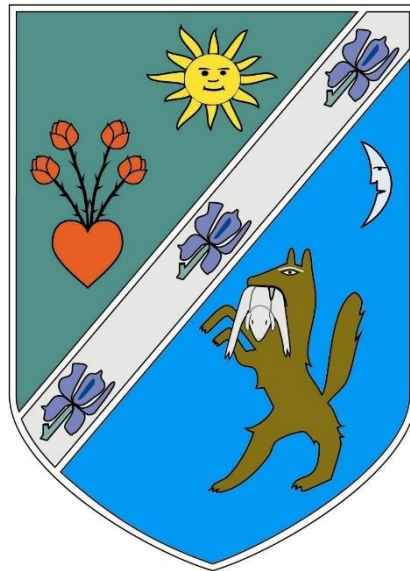
Inárcs Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programot elfogadja az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésének megfelelően, valamint gondoskodik arról, hogy az intézkedési tervek megvalósulását az IT táblázatban rögzítse.

Határidő: azonnal

Felelős: Szuróczki Csaba polgármester

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Inárcs
Nagyközség Önkormányzata

HEP 2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	78
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	89
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	101
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	107
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	109
10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	110
10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	110
10.2. Jövőképünk	110
10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	111
3. Megvalósítás	116
10.4. Elfogadás módja és dátuma.....	120

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebkvt.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Inárcs Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.²

A település bemutatása

Inárcs nagyközség a Közép-Magyarországi Régióban, Pest megye déli részén, Budapesttől 35 km-re található, a fővárostól mindössze húszpercnyi autótútra. Jól megközelíthető az M5 autópályáról, néhány kilométerre fekszik az M0-s autópálya és a 405-ös utak csomópontjától, s fél órán belül a Ferihegyi repülőtér is elérhető. Egyszerűen megközelíthető vasúton, a Budapest - Lajosmizse vonalon és helyközi autóbuszal a Budapest – Népliget - Újhartyán járaton is. A település területe 22,53 km². A nagyközség népessége folyamatosan nő, mely - földrajzi helyzete és jó közlekedési adottságai mellett - főképp telekkínálatának, a kedvező telek- és ingatlanáraknak, a fővárosi munkaerő-piac közelségének és a jó ellátásnak köszönhető. Helyben elérhető a gyermekorvos, védőnő, háziorvos, fogorvos is. A településen modern felszereltségű bölcsőde, óvoda és általános iskola működik, így a 0-14 éves gyermekek napközbeni ellátása, nevelési-oktatási szükségleteinek kielégítése adott nagyközségünkben. A régió négy kisvárosában öt középiskola várja a diákokat, akik a fővárosi intézményeket is könnyen elérhetik a gyakori busz- és vonatjárat segítségével.

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

² Bővebben lásd : MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383) : XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

A kiskereskedőkön kívül a helybéli termelőktől is beszerezhető a zöldség, gyümölcs, tejtermék és minden fontos szolgáltatás (gyógyszertár, posta, MBH Bank, bankautomaták stb.) igénybe vehető. A nagyközség közműrendszere teljes (gáz-, ivóvíz-, közüzemi csatorna-, digitális telefon-, kábeltévé-hálózat, szélessávú internet, kommunális hulladékszállítás). Helyben gyakorolhatják vallásukat a katolikusok, reformátusok, evangélikusok és a pünkösdi gyülekezet tagjai is.

A 10 km-re fekvő kistérségi központban, Dabason található a szakorvosi rendelőintézet, az okmányiroda, a földhivatal, a bíróság, a rendőrség, több bankfiók és hipermarket, valamint a Dabasi strand, a DDS sportcsarnok, a Rétesház, a Levendulásház is. A szomszédos kisváros tájvédelmi központjának kulturális értékei közé tartozik a 13. századi Műemlék-bazilika, a 18. századi kopjafás temető, az öreghegyi pincesor és a tájház, s 30 km-en belül a ceglédi termálfürdő, a bowling és fallabdázási, teniszhez is lehetőségek, valamint a főváros teljes kínálata elérhető. A települést kellemes kirándulóhelyek övezik. Inárcs területén fekszik az Ócsai Tájvédelmi Körzet területének harmada: a Rókás-mocsár, a Nagyturján és a Mádencia-erdő egy része. Könnyen elérhetők az autópálya keleti oldalán Csévharaszt védett területei (ősborókás, Gyöngyvirágos tölgyes, Gyertyános, Szürke nyár és Szomorúfűz), a szigorú védelmet élvező Dabasi turjános, valamint a pusztavacsi Országközpont. A településen élő gyermekek számos szabadidős programon, foglalkozáson vehetnek részt helyben, hiszen lehetőség van úszásra, táncrea, zeneiskolai tanulmányok folytatására, a színjátszás alapjainak elsajátítására, de működik rajszakkör is a helyi iskolában. A sportolni vágyók is megtalálják itt számításaikat, hiszen a küzdősportok mellett a labdarúgás világával is egészen korán megismerkedhetnek az ez irányban érdeklődők. Már az óvodás gyermekek számára is lehetőség van heti szinten a labdarúgási edzéseken való részvételre. Inárcs kedvező lehetőséget kínál a befektetőknek is. Az autópálya mentén számos terület alkalmas ipari parkok, logisztikai központok és feldolgozóüzemek alapítására. Inárcs rendezett, biztonságos nagyközség. Saját és közvetlen környékének lehetőségeivel élhető, emberi közeget kínál lakosainak és a vállalkozóknak, egyúttal a 21. század követelményeinek és elvárásainak is megfelel.

A kedvező helyen fekvő település vonzerejét bizonyítja, hogy az elmúlt másfél évtized során több mint ezer – többnyire a fővárosi lakótelepekből származó – ember választotta lakóhelyének, és az előrejelzések szerint ez a trend a továbbiakban is folytatódni fog. Az M5-ös autópálya sávjában a település ugyanakkor olyan területekkel is rendelkezik, melyek kiválóan alkalmasak logisztikai központok létrehozására és a környezetet nem károsító gazdasági tevékenységek folytatására. A lakóövezetet értékes természeti környezet veszi körül, határához tartozik az Ócsai Tájvédelmi Körzet területének harmada. Az ehhez tartozó láprét védett flórája a vasúttól nyugatra, az autópályától keletre fekvő Pótharasztpuszta erdeinek, futóhomokos dűnéi kiváló lehetőséget biztosítanak a helyi lakosság rekreációjára. Az Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesületének itt kiépült tábora egyúttal kitűnő

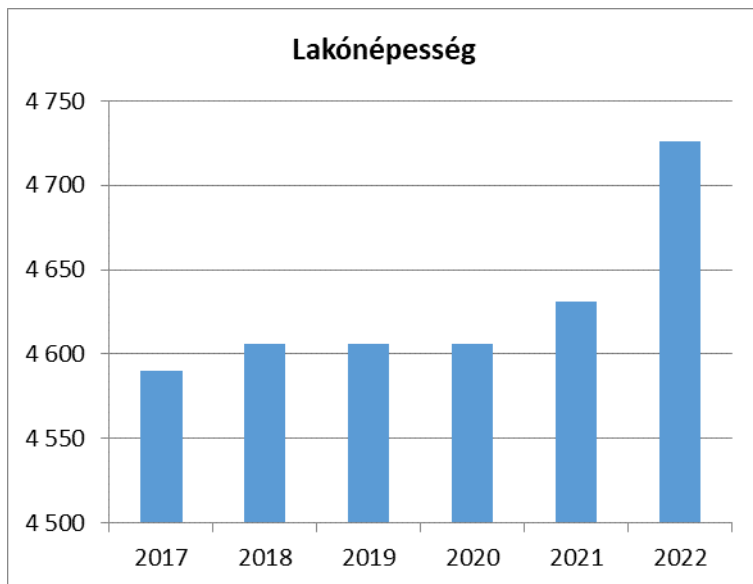
lehetőségeket kínál a kirándulóknak, a táborozóknak, az egyházi csoportok találkozóinak és a hátrányos helyzetűek szabadidő eltöltésének.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	4 590	bázis év
2018	4 606	100,35%
2019	4 606	100,00%
2020	4 606	100,00%
2021	4 631	100,54%
2022	4 726	102,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

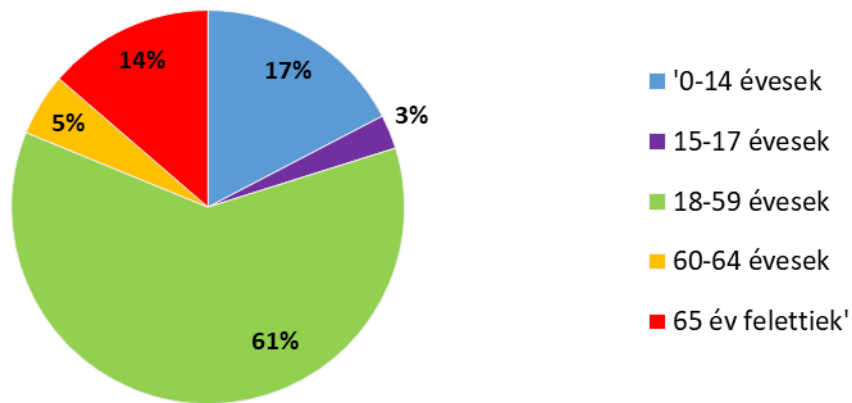
A táblázat adatai alapján jól látható, hogy az adott időszakban (2017-2022) Inárcs lakónépeség száma kis mértékben, de folyamatosan növekedett, kivéve 2019-ben és 2020-ban, amikor stagnálás történt. Az utolsó évben, 2022-ben a növekedés üteme magasabb volt, mint az előző években.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

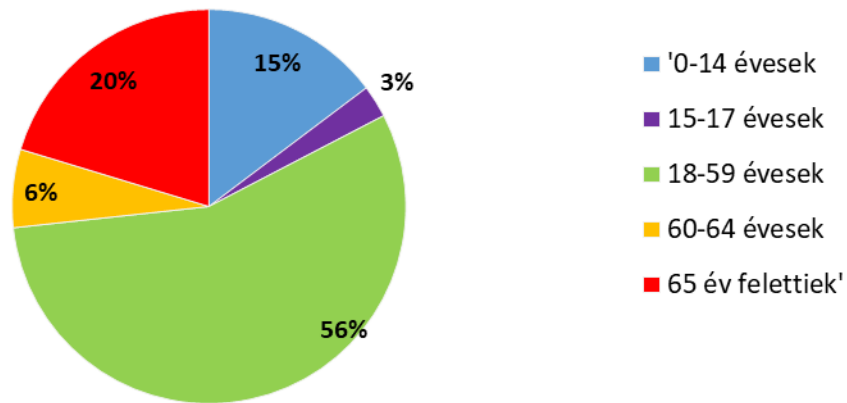
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 317	2 417	4 734	48,94%	51,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			172	3,63%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	402	356	758	8,49%	7,52%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	64	129	1,37%	1,35%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 414	1 351	2 765	29,87%	28,54%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	119	155	274	2,51%	3,27%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	317	491	808	6,70%	10,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

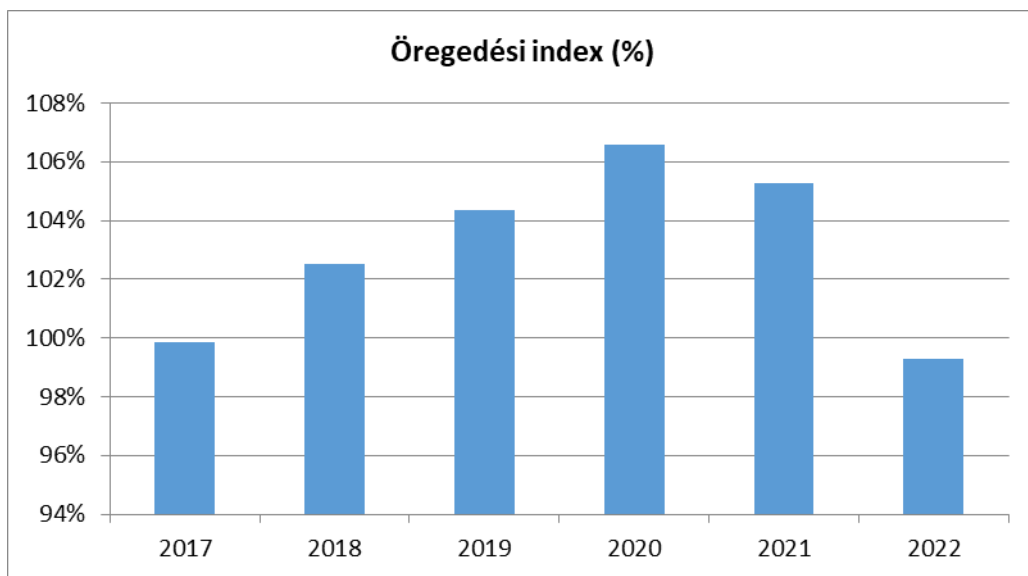
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A grafikonból kiderül, hogy a férfinépesség nagy része az aktív, munkaképes korosztályhoz tartozik (18-59 évesek). Az idős korosztály (65 év felettek) aránya viszonylag magas (14%), ami az előregedő népesség tendenciájára utalhat. A népességstruktúra súlypontja egyértelműen a középkorú férfiak köré csoportosul. A női lakosság vonatkozásában szintén elmondható, hogy több mint fele (56%) az aktív korúak közé tartozik. A 65 év felettek aránya viszonylag magas (20%), ami arra utal, hogy a női népesség előregedése már érzékelhető. A gyermekkorúak (0-14 évesek) 15%-os aránya pedig biztosítja a fiatalabb generáció jelenlétét, de az időskorúak jelentős aránya miatt elmondható, hogy a nők esetében is a népesség öregedése szembetűnő.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	733	734	99,86%
2018	770	751	102,53%
2019	788	755	104,37%
2020	808	758	106,60%
2021	821	780	105,26%
2022	838	844	99,29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index 2017-től 2020-ig folyamatosan emelkedett, ami a népesség fokozatos előregedését mutatja. Az index 2020-ban éri el csúcspontját, amikor az időskorúak aránya a legmagasabb. 2021-től az index enyhe csökkenése figyelhető meg, de az idősek még mindig nagyobb arányban vannak jelen, mint a fiatalok. Az adatok alapján a népesség öregedése továbbra is fontos demográfiai kihívás, de 2022-ben némi javulás látszik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	16,92
2018	-1,96
2019	-4,34
2020	-2,61
2021	8,44
2022	29,06

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2017-ben pozitív egyenleget láthatunk, ami azt jelenti, hogy több ember költözött be Inárcsra, mint ahányan elhagyták. A következő két évben jelentős visszaesés tapasztalható, 2019-ben kicsit negatívba fordul, ami azt jelenti, hogy több ember hagyta el a települést, mint ahányan beköltöztek. 2020-ban a bevándorlások és kivándorlások száma egyensúlyba került, majd a következő években további pozitív növekedést látunk, különösen 2022-ben, ahol jelentős bevándorlás volt tapasztalható.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-1,32
2018	1,52
2019	0,65
2020	0,22
2021	-2,81
2022	5,09

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A grafikon jól mutatja, hogy 2017 és 2021 között az élve születések és halálozások egyenlege ingadozott, 2021-ben pedig jelentősen negatívvá vált. 2022-ben viszont kiemelkedő javulás történt, a természetes szaporodás kiugróan pozitív lett, ami jelentős népességnövekedést jelent.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Inárcs település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)³ által:

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

- diszkriminációmentességet,⁴
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁵
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁶
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁷

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehoztnak egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékkal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁹

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁷ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.¹⁰ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹¹ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹²

A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹³

¹⁰ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹¹ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹² Alaptörvény XXV. cikk.

¹³ MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományaira való tekintettel, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel megállapítható, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹⁴ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2023-ban alkotta meg Inárcs Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az 2/2023. (I.26.) a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól szóló rendeletét.

A rendelet célja, hogy eleget tegyen a szociális igazgatásról és szociális és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény által előírt szabályozási kötelezettségének és szociális gondoskodás hatáskörébe tartozó feladatait tekintve megállapítsa az egyes ellátásokra való jogosultság feltételeit, az eljárás és az ellenőrzés rendjét.

Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított és megszervezett szociális gondoskodás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik életkoruk, egészségi állapotuk, jövedelmi- és vagyoni helyzetük folytán problémáik megoldására önerőből nem képesek.

¹⁴ Vö. Jat.24. § (1) bek.

A rendelet szabályozza a rendszeresen nyújtott települési támogatás jogosultsági feltételeit és szabályait.

Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtható települési támogatás-, 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához kapcsolódó települési támogatás- és A gyógyszerkiadások viseléséhez kapcsolódó települési támogatás igénybevételére van lehetőség önkormányzatunknál, amely igényeket a Szociális –és Esélyegyenlőségi Bizottság bírál el érdemben. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a lakhatási és gyógyszer-támogatás nyújt nagy segítséget azon családok számára, akik alacsony jövedelemmel rendelkeznek és magas a gyógyszerköltségük, vagy a lakhatási költségeik. A rendkívüli települési támogatás a rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő nagykorú személyek, vagy gyermeket gondozó családok részére megállapítható, valamint az azonnali intézkedést igénylő, a kérelmező testi épségét vagy létfenntartását veszélyeztető körülmények fennállása vagy elemi kár esetén nyújthat segítséget. A Szociális-és Esélyegyenlőségi Bizottság mellett a polgármester is döntést hozhat a képviselő-testület által átruházott hatáskörben eljárva, amennyiben azonnali elbírálást kíván az ügy.

Rendkívüli települési támogatás állapítható meg az alábbi esetekben:

- a) családot ért elemi kár,
- b) a kérelmező a kérelem benyújtását megelőző 30 napon belül büntetés-végrehajtási intézetből szabadult,
- c) a család egyik tagja kórházi kezelésben részesült,
- d) előre nem tervezhetett, váratlan kiadás vált szükségessé,
- e) az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott az egészség megőrzése, helyreállítása érdekében szükséges szolgáltatás igénybevétele, vagy annak díja a szociális vetítési alap összegének 30 % - át meghaladja,
- f) a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása és elősegítése,
- g) a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásnak, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése ezzel biztosítható,
- h) Szociálisan rászorult családok gyermekeinek osztálykiránduláson vagy táboroztatáson való részvételéhez,
- i) a családban történt haláleset, vagy súlyos egészségkárosodással járó baleset esetén,
- j) gyermek és fiatal felnőtt iskoláztatásával a gyermek óvodai nevelésével, bölcsődei elhelyezésével kapcsolatos egyszeri kiadások, vagy a védőnői szolgálat, illetve egészségügyi intézmény által javasolt szolgáltatások, ellátások igénybevétele csak így biztosítható,
- k) akik a gyermekek hátrányos helyzet miatt anyagi segítségre szorulnak,
- l) egyéb, a fentiekben nem szereplő, pénzügyi nehézséget okozó rendkívüli élethelyzet bekövetkezése esetén.

2006-ban alkotta meg Inárcs Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 11/2006 (VIII.10.) rendeletét a gyermekvédelem helyi szabályairól, amit az évek során több alkalommal módosított.

E rendelet célja, hogy a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez segítséget nyújtson, s gondoskodjon a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről a helyi sajátosságoknak megfelelően.

A rendelet legutóbbi módosítására egy a település szempontjából meghatározó, új szolgáltatás lehetősége miatt került sor, mivel településünk bölcsődét kezdett működtetni, amely az esélyegyenlőségi tervben meghatározott öt csoport élethelyzetére is jótékony hatással bírt. Ez a célcsoportoknál a későbbiekben kerül kifejtésre.

Fontosnak tartjuk, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az itt élő rászorulóknak számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgáljanak.

A rendeletek megalkotása során figyelembe vettük, hogy a különböző élethelyzetekből adódóan egyre több követelménynek kell megfelelnie az ellátó rendszernek. Ilyenek például a betegségből, fogyatékosságból, lakhatásból, rezsiköltségekből és családi krízishelyzetekből adódó problémák. Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a szociálisan rászoruló, szegénységben vagy mélyszegénységben élő lakók mellett olyan emberek is részesülhessenek szociális ellátásban, akik rendkívüli élethelyzetük miatt kerültek betegség, haláleset vagy hirtelen jött anyagi helyzetükben történt változás miatt átmeneti rossz helyzetbe.

A rendeleteket folyamatosan, de legalább évente felülvizsgáljuk, a felmerülő igények figyelembevételével, a bizottságok és a képviselő-testület javaslatai alapján szükség szerint módosítjuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹⁵ célkitűzések:

- 1. Nincs szegénység**
- 2. Nincs éhség**
- 3. Jó egészség és jó közérzet**

¹⁵ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁶ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁷ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.¹⁸

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve. a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁷ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

¹⁸ Bővebben lásd: MAKKOS, Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3. szám pp 40-44 (2023).

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzák:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)
3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)
4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
6. Új Roma Stratégia (2019-2030)
7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁹
8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
9. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
10. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)

A Kormány a 1488/2016. (IX.2.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját az InternetKon eredményei alapján készítette el a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Programot.

¹⁹ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

A program részeként elkészült Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját a fentiekén túl az a felismerés hívta életre, hogy a digitális kultúra egyre növekvő mértékben, meghatározó módon befolyásolja mindennapi életünket, társadalmunkat és gazdaságunkat. A tudatos internethasználat mint a digitális kultúrához való hozzáférés csatornája az egyik legfontosabb, rendkívül összetett képesség. Amennyiben a megfelelő képességekkel rendelkező fiatalok biztonságos környezetben tudják használni a digitális világ nyújtotta lehetőségeket, úgy nemcsak a saját egyéni versenyképességük javul, hanem közösségüké, így összességében az országé is.

3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)

A Kormány által 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Startup Stratégiáját az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaci esélyei szempontjából is elkerülhetetlen az oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.

4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit.

A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitorési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét

meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítők hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Alaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi

Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

6. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)²⁰

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
 - b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
 - c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
 - d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
 - e) Szemléletmód formálás az oktatásban
 - f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
 - g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása
- 2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.**
- 3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.**

8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

²⁰ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önsegítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az idős korúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az idős korú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az idősöknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megóvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősökkel szembeni tisztelet növelését.

9. Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

10. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030)

A digitális eszközöket és alkalmazásokat nem használó munkavállalók foglalkoztathatósága napról napra csökken, ahogy a digitális világtól távolmaradó vállalkozások versenyképessége is. 21 A 16 és 65 év közötti azon európai felnőttek 20–25 %-a esetében, akik (többek között) a digitális készségek terén alacsony jártassággal rendelkeznek, nagyobb a veszélye annak, hogy munkanélkülivé válnak. Esetükben nagyobb az esélye az elszegényedésnek, így a társadalmi kirekesztődésnek, növekednek az egészségügyi kockázatok, és csökkenhet a várható élettartam. Ezen tényezők negatívan befolyásolják az egyén foglalkoztathatóságát, egy gazdaság hatékonyságát és egy társadalom integritását egyaránt. A digitális készségek fejlesztése a lakosság, a vállalkozások és az államigazgatás szintjén egyaránt pozitív versenyképességi és foglalkoztatási hatású, ráadásul hozzájárul a makrogazdasági növekedéshez és az esélyegyenlőség erősítéséhez. A digitalizáció terjedése elősegíti az izolációban élők, a szociálisan hátrányos helyzetűek, valamint a fogyatékosokkal élők digitális esélyegyenlőségét, valamint az oktatáshoz való hozzáférés terén növeli az esélyegyenlőséget. Ezáltal az életminőség javulását is lehetővé teszi a fizikai mobilitásból és a földrajzi távolságokból fakadó akadályok lebontásával. A digitális gazdaság fejlődéséhez, a polgárok digitális jólétéhez, a hatékony és korszerű digitális szolgáltatások biztosításához nélkülözhetetlen a rendkívül nagy kapacitású és magas minőségű digitális kommunikációs infrastruktúra rendelkezésre állása. Ez a nemzetgazdasági és vállalati versenyképesség, az oktatás, az egészségügy, valamint az esélyegyenlőségi, foglalkoztathatósági

²¹ Forrás: A lakossági digitális kompetenciák fejlesztésének középtávú koncepciója, Progress Consult, 2018.

megfontolások miatt egyaránt fontos. A digitális transzformáció kedvező hatását a mindennapokban a hatékonyabb erőforrás-gazdálkodás, a piacképes üzleti modellek, a magasabb minőséget és esélyegyenlőséget biztosító oktatás és digitális közszolgáltatások elősegítése révén fejtheti ki. Az NDS átfogó célja, hogy Magyarország a gazdaság, az oktatás, a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység, illetve a közigazgatás területén felismerje és kihasználja a digitalizációban rejlő lehetőségeket, ezzel jelentős mértékben járulva hozzá az ország versenyképességének és a polgárok jólétének növekedéséhez. Fontos szempont a szolgáltató, az esélyek kiegyenlítésére és a párbeszédre törekvő állami hozzáállás következetes képviselése, illetve a támogató működés megerősítése. A digitális készségek fejlesztése és a digitális szakadék csökkentése, valamint a már rendszeres internethasználók tudatos IKT használatának ösztönzése a digitális ökoszisztéma egyik legfőbb kihívása – akár versenyképességi, akár foglalkoztatás-politikai, akár esélykiegyenlítési szempontból tekintjük. A digitális eszközöket és alkalmazásokat nem használó munkavállalók foglalkoztathatósága napról napra csökken, ahogy a digitális világtól távolmaradó vállalkozások versenyképessége is. A digitális tudás továbbá képessé tesz más kulcskompetenciák elsajátítására, amelyek a modern állampolgári lét feltételei. A digitális kompetencia tudatos, áramlólag koordinált és támogatott fejlesztése a lakosság, a vállalkozások és az államigazgatás szintjén egyaránt pozitív versenyképességi és foglalkoztatási hatású, ráadásul hozzájárul a makrogazdasági növekedéshez és az esélyegyenlőség erősítéséhez.

11. 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024–2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről

A partnerség elve szerint az eredményes és hatékony bűnmegelőzés több szereplő összehangolt működése esetén valósulhat meg. Ennek értelmében a bűnmegelőzésnek az állam mellett az önkormányzatok, a közösségek, az üzleti szféra, az egyházak, a civil szervezetek és a polgárok is aktív résztvevői. A bűnmegelőzés koncepciója szerint a megelőzési tevékenység az állam, a közösségek és a polgárok közötti folyamatos kommunikáció során alakul: ebben a folyamatban fejeződnek ki a helyi érdekek és problémák, fogalmazódnak meg a problémához igazodó megoldási javaslatok, és történik meg a sikerekről vagy kudarcokról való visszacsatolás.

A lokalitás elve kimondja, hogy a helyi kriminalitási problémákat helyi kontextusban kell értelmezni, mely magába foglalja a terület sajátosságainak figyelembe vételét és a helyi válaszok megfogalmazását is. Ennek értelmében a komplex bűnmegelőzési politika támogatja az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezéseket, és hiszi, hogy a helyi problémákat helyben lehet sikeresen megoldani.

A beavatkozás módjának megválasztásakor figyelemmel kell lenni az arányosság elvére, törekedni kell az egyéni autonómia és a közösségi kontroll egyensúlyára. A bűnmegelőzési intézkedéseket az emberi

jogok, a potenciális áldozatok, az elkövetők és az egyéb szereplők szabadságjogainak tiszteletben tartásával az arányosság elvére figyelemmel kell végrehajtani. A közösség biztonságának megteremtésére irányuló törekvés érvényesítésében gyakran egymásnak feszülő érdekek között kell az egyensúlyt megteremteni. A fenti alapelvek mellett a bűnmegelőzésnek törekednie kell a megbélyegzés, valamint a kirekesztés elkerülésére.

A bűnmegelőzéshez kapcsolódó legfontosabb szakpolitikák, stratégiák, szakterületek: az egészségpolitika, a családpolitika, az ifjúságpolitika, a gyermekvédelem, a sportpolitika, az oktatáspolitikai, a rendészeti politika, a kulturális politika, a kábítószeres és alkohol elleni fellépés, a szociálpolitika, a foglalkoztatáspolitikai, az önkormányzati politika, a természetvédelmi politika, az építésügyi politika, a társadalmi felzárkózást célzó program, a szegregációt kezelő program, a kiberbiztonság, valamint a korrupció és a kapcsolati erőszak elleni fellépés.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Inárcs Község Közoktatási Intézkedési Terv És Helyzetelemzés 2012-ben került elfogadásra. A dokumentum az Ország Középe Kistérségi Társulás Intézkedési Terve alapján készült. A település közoktatási esélyegyenlőségi tervnek a közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség érvényesülését kell ösztönöznie. Ennek érdekében a terv szerint különös figyelmet kell fordítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására, a minőségi neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés javítására, nevelési-oktatási eredményességük előmozdítására, diszkriminációmentesség és szegregációmentesség érvényesülésére, hátránycsökkentő és esélyteremtő tevékenységek tervszerű megvalósítására.

Inárcs Nagyközség Önkormányzata ezen szempontok figyelembevételével kívánja az intézmények tevékenységét koordinálni, és meghatározni minden feladatot a közoktatási esélyegyenlőségi tervben, amellyel csökkenthetők a meglévő hátrányok, illetve javíthatók az iskolába lépés feltételei, az iskolai sikeresség, és az érettségig adó középiskolába való továbbtanulási mutatók.

Inárcs Nagyközség Közbiztonsági És Bűnmegelőzési Koncepciója a 2017-es évben készült el a bűnmegelőzési célok meghatározása érdekében, de kiemelt feladat a különböző jogsértések, bűncselekmények okainak feltárása és a megelőzésükhöz, csökkentésükhöz szükséges javaslatok kidolgozása is. Ennek érdekében szükséges az önkormányzatok és az illetékes rendőrhatalóság közötti szoros, napi kapcsolat és az együttműködés.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Inárcs Nagyközség Önkormányzata a helyi és ágazati esélyegyenlőségi stratégiáját - az Ország Közepe Többcélú Kistérségi Társulás (OKTKT), valamint a Felső-Homokhátság Vidékfejlesztési Egyesület tagjaként -, az OKTKT Gazdaságfejlesztési, Területfejlesztési Stratégiai és a Kistérségi Turizmusfejlesztési Programjaihoz, mint a térségi programokhoz illeszkedve, azokkal összhangban alkotta meg.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,²² kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat a HEP-hez elsősorban a TeIR adatokat használta fel.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²³ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedí egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy

²² Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

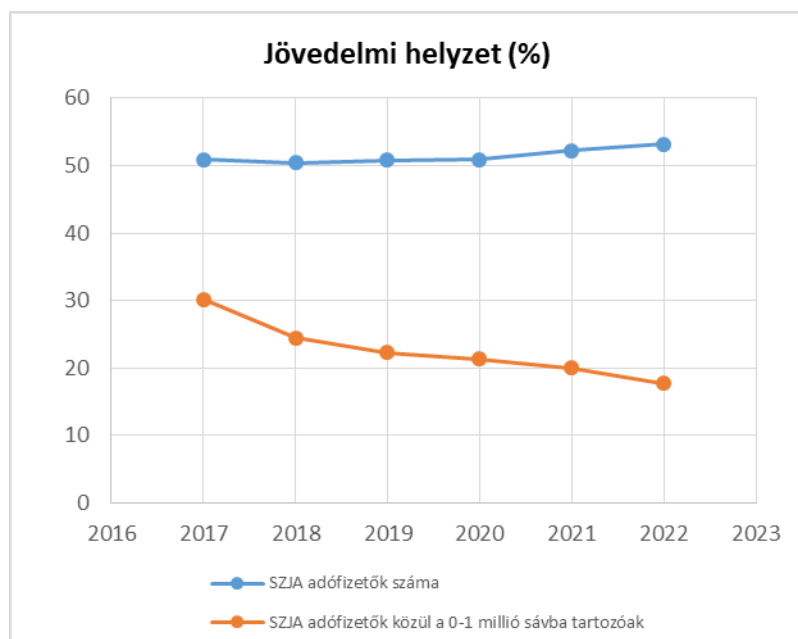
²³ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsai határozat kivonata.

alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselétével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²⁴

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	50,87	30,15
2018	50,42	24,44
2019	50,79	22,23
2020	50,87	21,35
2021	52,19	19,94
2022	53,17	17,67

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁴ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

A fenti grafikon összességében azt sugallja, hogy az adófizetői struktúra pozitív irányban változott. Kevesebb ember tartozik a legalsó jövedelmi sávba, és az SZJA fizetők száma pedig folyamatosan bővül.

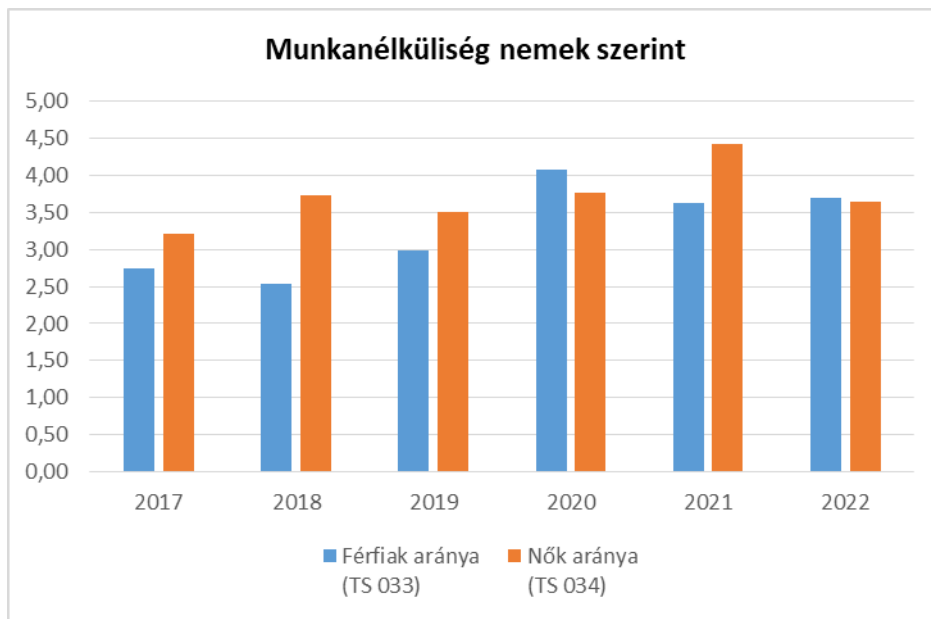
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,74	3,21	2,98%
2018	2,53	3,74	3,14%
2019	2,99	3,50	3,25%
2020	4,07	3,76	3,92%
2021	3,62	4,43	4,03%
2022	3,69	3,65	3,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

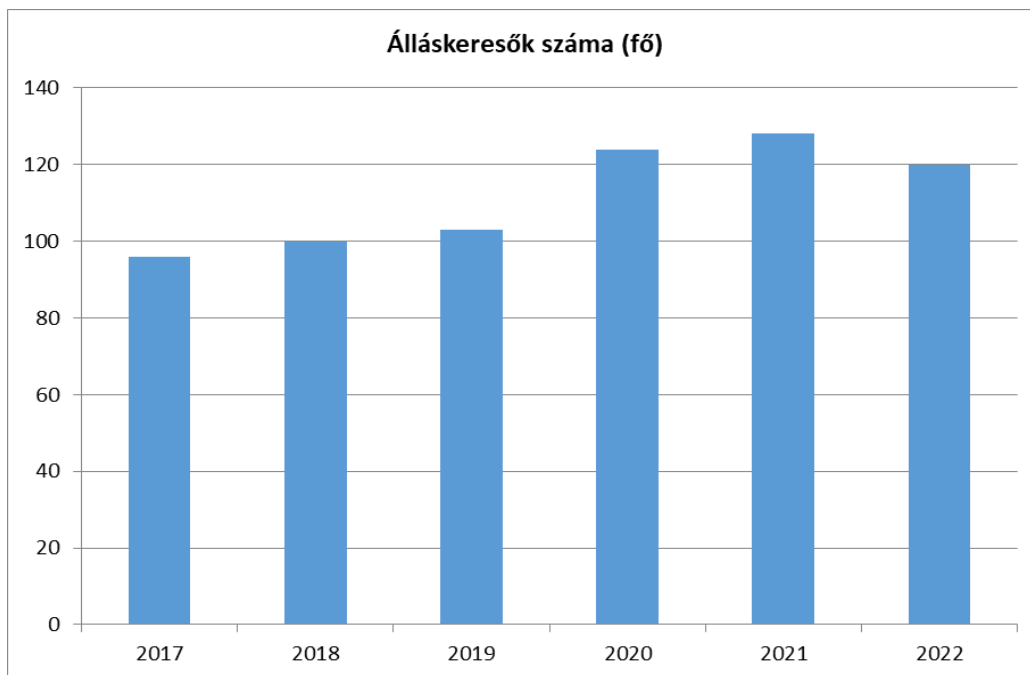

A grafikon azt mutatja, hogy a nők munkanélküliségi aránya az évek nagy részében magasabb volt, mint a férfiaké. Különösen 2020-ban és 2021-ben tapasztalható nagyobb növekedés, valószínűleg a COVID-19 járvány hatásai miatt. 2022-ben mindkét nem esetében csökkenés tapasztalható, és a két arány kiegyenlítettebbé vált.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		96	100	103	124	128
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	6,00	8,00	7,00	7,00	4,00
	%	4,17%	6,00%	7,77%	5,65%	5,47%	3,33%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	9,00	10,00	13,00	13,00	12,00
	%	11,46%	9,00%	9,71%	10,48%	10,16%	10,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	6,00	10,00	10,00	11,00	12,00
	%	9,38%	6,00%	9,71%	8,06%	8,59%	10,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	7,00	5,00	9,00	12,00	11,00
	%	1,04%	7,00%	4,85%	7,26%	9,38%	9,17%
36-40 év (TS 041)	Fő	6,00	5,00	5,00	7,00	9,00	5,00
	%	6,25%	5,00%	4,85%	5,65%	7,03%	4,17%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	17,00	10,00	15,00	16,00	19,00
	%	12,50%	17,00%	9,71%	12,10%	12,50%	15,83%
46-50 év (TS 043)	Fő	16,00	15,00	19,00	19,00	17,00	13,00
	%	16,67%	15,00%	18,45%	15,32%	13,28%	10,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	12,00	11,00	11,00	17,00	20,00	22,00
	%	12,50%	11,00%	10,68%	13,71%	15,63%	18,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	13,00	13,00	14,00	15,00	12,00	6,00
	%	13,54%	13,00%	13,59%	12,10%	9,38%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	12,00	11,00	11,00	12,00	11,00	16,00
	%	12,50%	11,00%	10,68%	9,68%	8,59%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

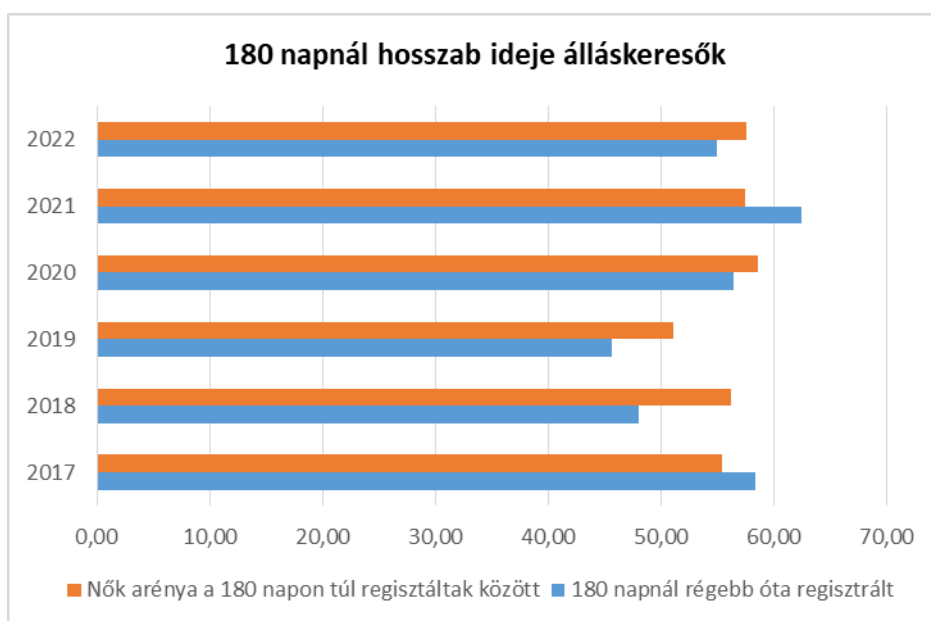

2017-től 2019-ig az álláskeresők száma fokozatosan növekedett, majd 2020-ban jelentősen megugrott. (valószínűleg a COVID-19 járvány gazdasági hatásainak következtében) 2021-ben a csúcson maradt az álláskeresők száma, majd 2022-ben egy enyhe csökkenés látható, de még mindig magasabb az előző évekhez képest.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	58,33	55,36
2018	48,00	56,25
2019	45,63	51,06
2020	56,45	58,57
2021	62,50	57,50
2022	55,00	57,58

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

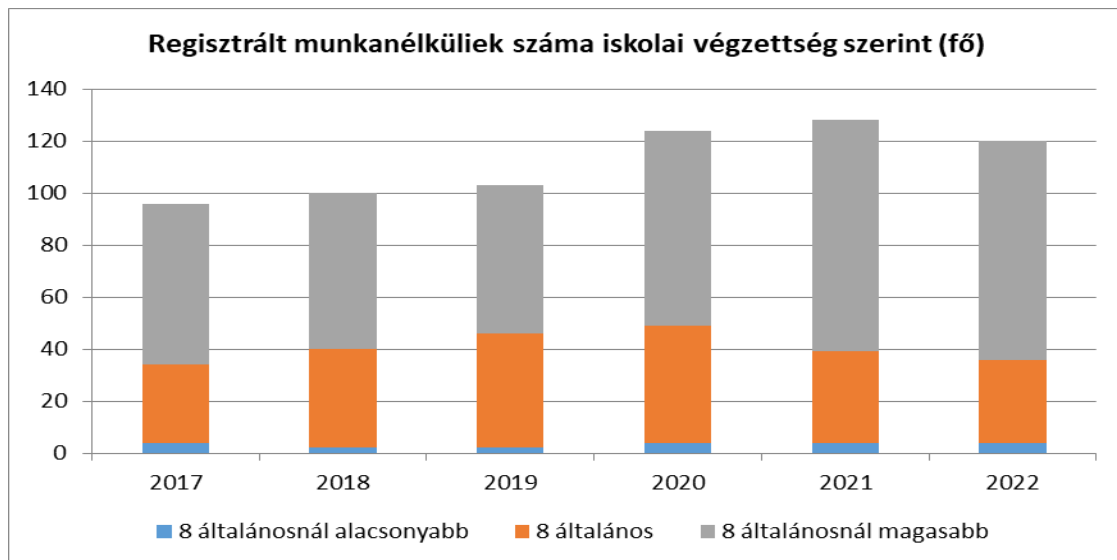
A grafikon alapján a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskereső aránya 2017-től 2022-ig ingadozó trendet mutat. A 2019-es évben tapasztalható visszaesést a 2020-as COVID-19 világjárvány hatása követte, amikor ismét növekedni kezdett ez az arány. A nők aránya a hosszú távú munkanélküliek között viszonylag stabil, stabilabb szinten mozog az évek során.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	96	4	4,17%	30	31,25%	62	64,58%
2018	100	2	2,00%	38	38,00%	60	60,00%
2019	103	2	1,94%	44	42,72%	57	55,34%
2020	124	4	3,23%	45	36,29%	75	60,48%
2021	128	4	3,13%	35	27,34%	89	69,53%
2022	120	4	3,33%	32	26,67%	84	70,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

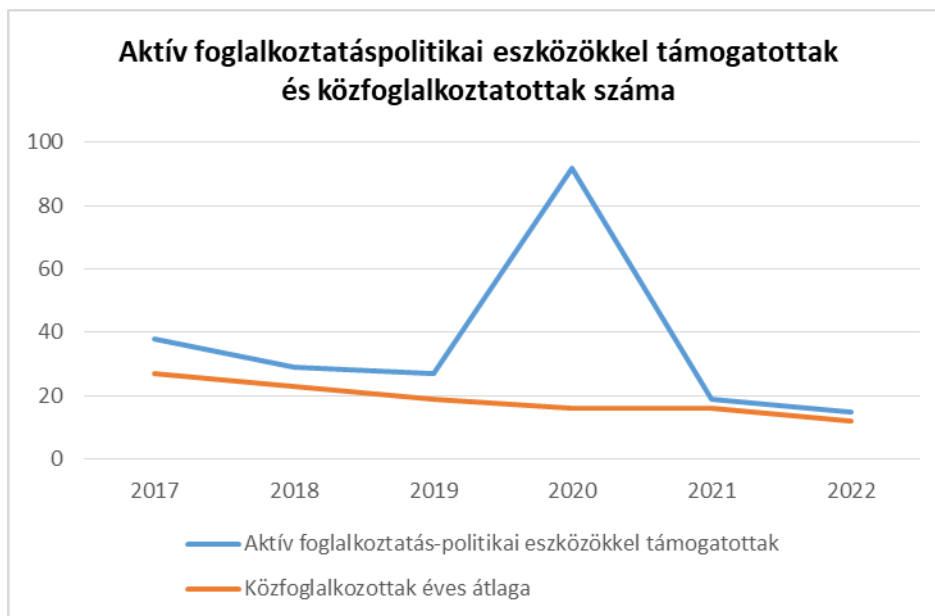
A regisztrált munkanélküliek között a 8 általánosan magasabb végzettségűek képviselik a legnagyobb arányt, és számuk 2020 és 2021 között jelentősen megnőtt. A 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2020-ban éri el a maximumot, míg a 8 általánosan alacsonyabb végzettségűek száma viszonylag stabil és alacsony maradt az évek során.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	38	27
2018	29	23
2019	27	19
2020	92	16
2021	19	16
2022	15	12

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2020-ban az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma jelentősen megugrott, majd 2021-től visszaesett a korábbi szintekre. Ezzel szemben a közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökkent az évek során, jelezve, hogy a közfoglalkoztatási programok egyre kisebb szerepet játszottak.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A mezőgazdaság a térség hagyományos gazdasági ágazata, továbbra is jelentős szerepe van a munkavállalók szempontjából. Fontosabb ágazatok: szántóföldi növénytermesztés, állattenyésztés és kertészet. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya jó, ebben szerepet játszik, hogy a település gazdaságának fejlődésében a fővárosi piac közelsége meghatározó.

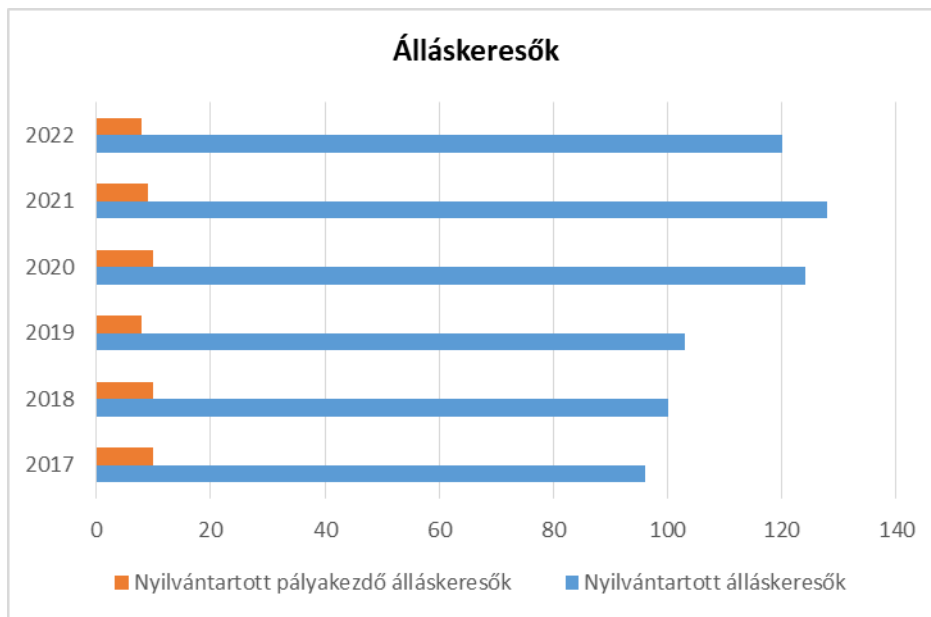
A helyi vállalkozók évek óta foglalkoztatják az alkalmi munkavállalókat az idegymunkákra, (mint például eper, paprika, uborkaszedése stb.) és ez azért is érzékelhető önkormányzatunknál is, mert ebben az időben szinte felére csökken a rendkívüli települési támogatást igénylők száma. A hatékony munkavégzőket később is visszahívják, és az is előfordul, hogy a vállalkozó teljes körűen tudja foglalkoztatni a későbbiekben az aktív korú személyt, aki így kikerülhet a munkanélküliség csapdájából. Kapcsolatban vagyunk a szomszéd településen található mezőgazdasági szövetkezettel is, ahová munkaerőt tudunk ajánlani szezonális munkákhoz. Önkormányzatunk fontosnak tartja, hogy ezeknek az embereknek segítséget nyújtson, akár konkrét javaslatokkal, munkahely ajánlatokkal, de akár az önéletrajz megírásában is.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A helyi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a pályakezdő fiatalok könnyen illeszkednek be a munka világába. Bár sok esetben a frissen szakmát szerzett fiatalok szakmai tapasztalattal nem rendelkeznek, de számos vállalat hirdet meg olyan pozíciókat, amik lehetőséget biztosítanak a pályakezdők részére, a továbbiakban pedig előrelépési lehetőséget biztosít. Ha a frissen végzett pályakezdőket vizsgáljuk, elmondhatjuk, hogy többen közülük nem az általuk elsajátított szakmában, területen kívánnak végül elhelyezkedni. Tehát óriási jelentősége lenne az átképzési lehetőségeknek számukra. Az álláskeresők számára való tekintettel egyre nagyobb volt az elvárás, hogy a foglalkoztatásuk megoldott legyen. 2011. szeptember 01. napján lépett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények egyéb módosításáról szóló 2011. évi CVI. Törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	96	10
2018	100	10
2019	103	8
2020	124	10
2021	128	9
2022	120	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A grafikon mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2017 és 2020 között növekedett, 2020-ban különösen jelentős ugrás látható. 2022-től kezdve ez a szám lassan csökkent. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma az évek során viszonylag stabilan alacsony maradt, és számukban nem volt jelentős változás.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Pest Megyei Kormányhivatal Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának ügyintézőjével folyamatos kapcsolatban állunk, így időben értesülünk a kiírt képzésekről, és minél több ellátásban részesülő személyt tájékoztatunk a lehetőségekről. Ez nagyon fontos az új szakma esetleges megszerzése miatt is.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A közfoglalkoztatás megszervezésénél nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a nehéz helyzetben lévő családok tagjai is részt vehessenek a programban. A mélyszegénységben élőket és a romákat jelentős arányban foglalkoztatjuk az önkormányzati fenntartású intézményekben. Részt vesznek a Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház intézményeiben és a parkok gondozásában.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az idősebb korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a fogyatékos emberek és a megváltozott munkaképességűek valamivel nehezebb helyzetben vannak a foglalkoztatás területén. Ezen a helyzeten szeretnénk javítani, a célcsoport képzési lehetőségeiről való tájékoztatásával és a munkalehetőségek felkutatásával.

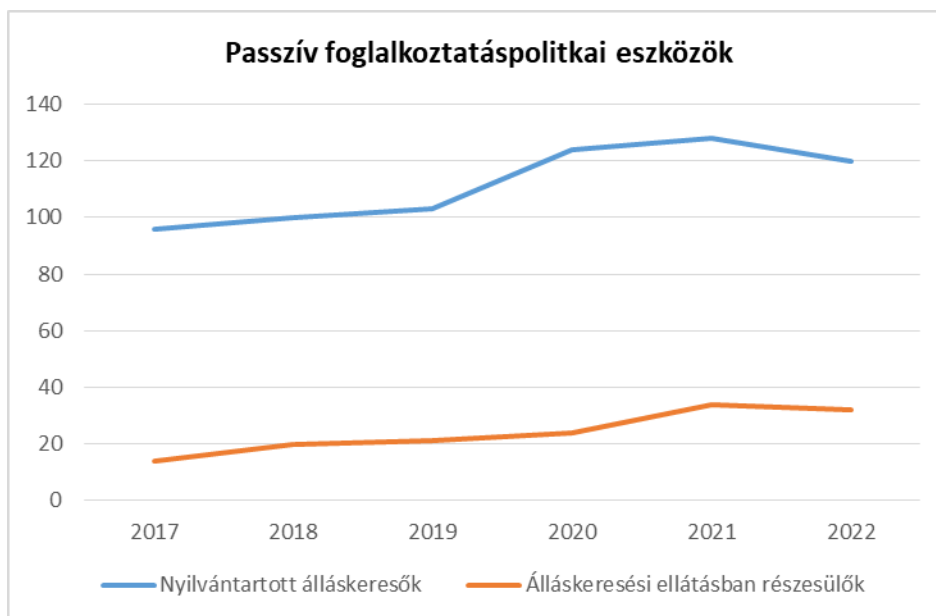
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen élők döntő hányada rendelkezik már okos telefontal, a tapasztalat is azt mutatja, hogy az idősebb korosztály is ügyesen használják a digitális eszközöket.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	96	3,07%	14	14,58%
2018	100	3,24%	20	20,00%
2019	103	3,36%	21	20,39%
2020	124	4,08%	24	19,35%
2021	128	4,22%	34	26,56%
2022	120	3,94%	32	26,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

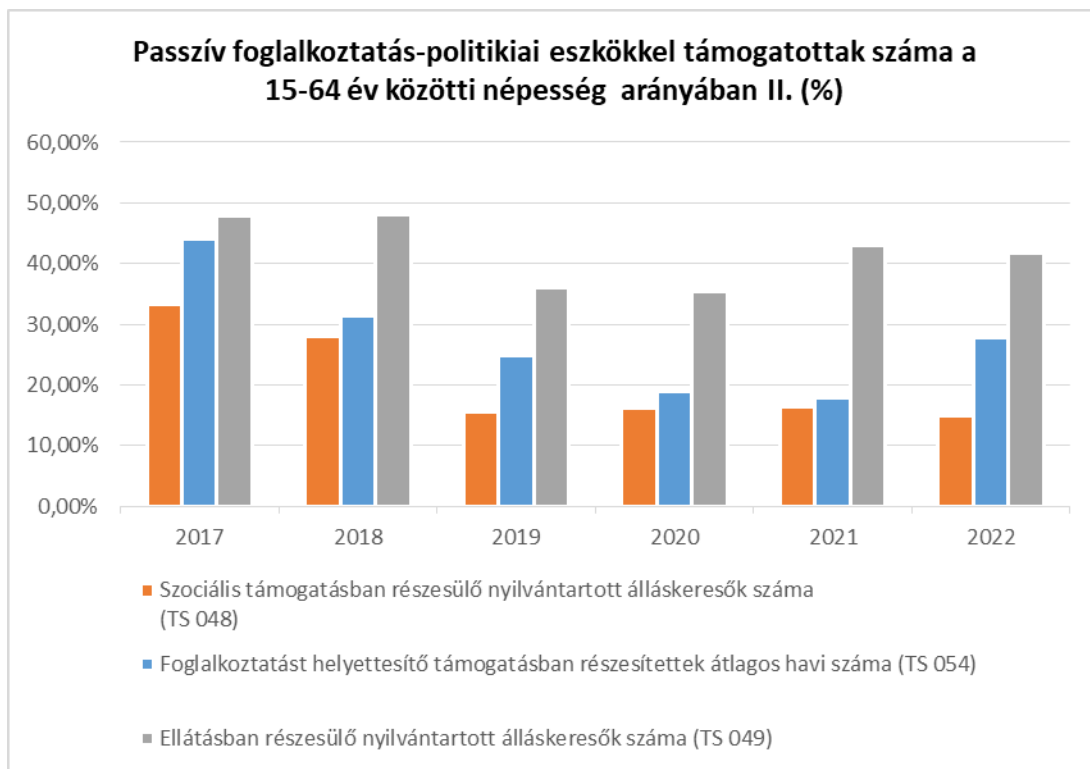

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017-től folyamatosan emelkedett, különösen 2020-ban, majd 2022-re enyhén csökkent. Az álláskeresési ellátásban részesülők száma szintén növekedett, de sokkal alacsonyabb szinten, és 2021 után stabilizálódott. Egyre több álláskereső regisztrált, de közülük csak kisebb arányban kaptak álláskeresési ellátást.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	32	33,33%	42	43,98%	46	47,92%
2018	28	28,00%	31	31,45%	48	48,00%
2019	16	15,53%	26	24,77%	37	35,92%
2020	20	16,13%	23	18,85%	44	35,48%
2021	21	16,41%	23	17,84%	55	42,97%
2022	18	15,00%	33	27,77%	50	41,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

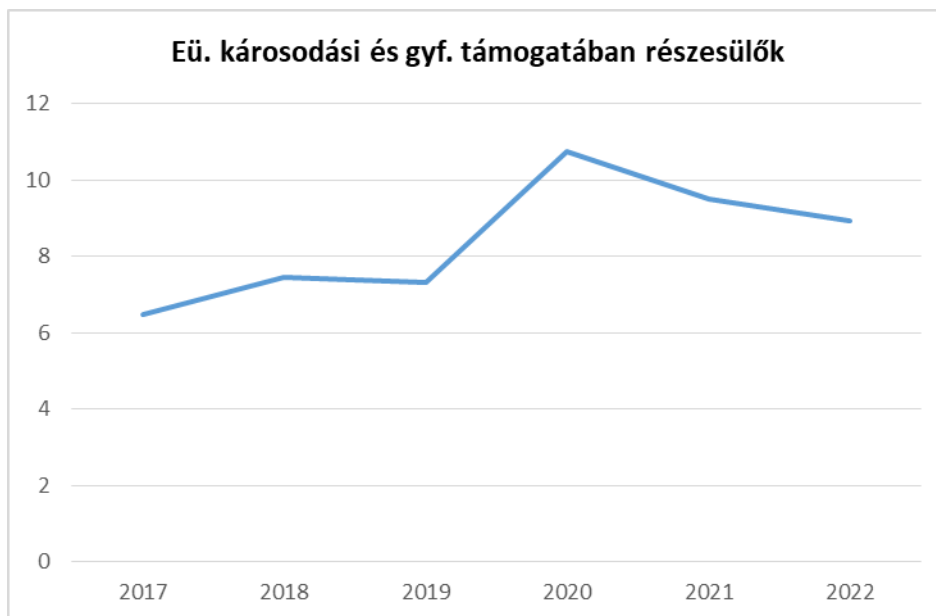

2017 és 2022 között az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatosan növekedett, különösen 2019-től. Ezzel szemben a szociális támogatásban részesülők aránya stabil maradt, míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők aránya szintén növekedett, de kisebb mértékben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	6
2018	7
2019	7
2020	11
2021	10
2022	9

Forrás: TeIR, KSH

A grafikon alapján látható, hogy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 2020-ban jelentősen megemelkedett, de azóta enyhén csökken, még mindig magasabb szinten maradván, mint a korábbi években.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

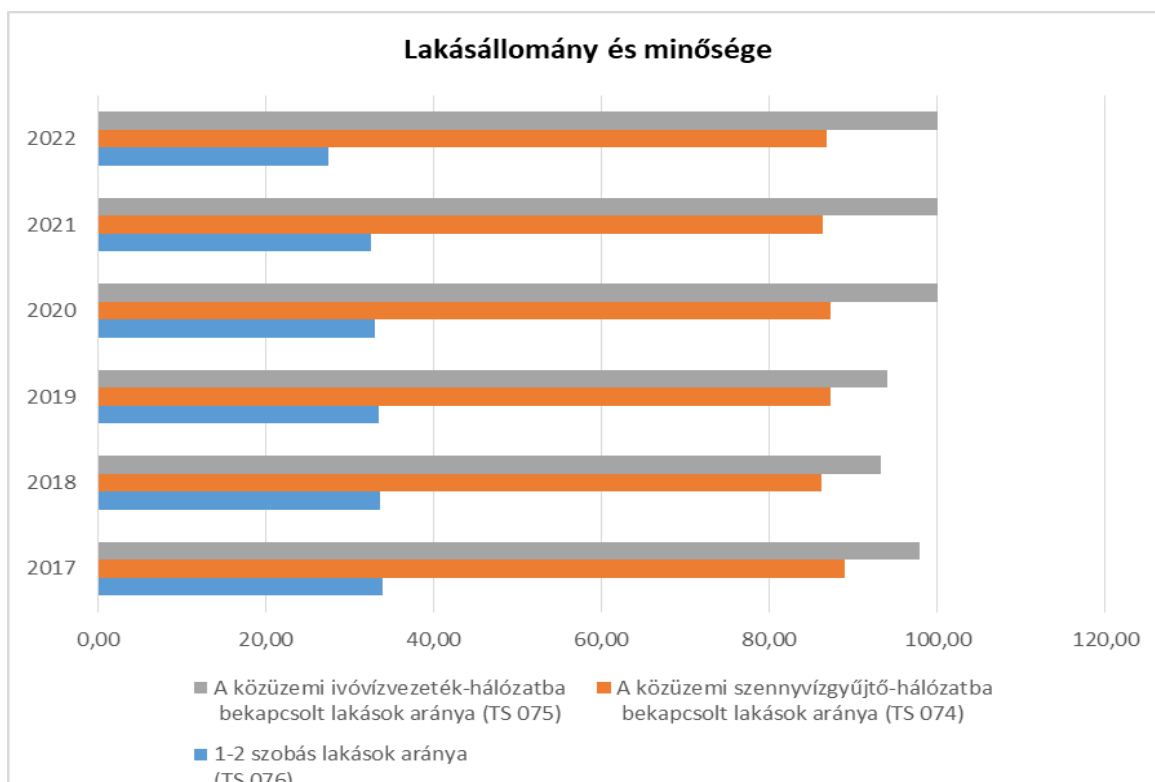
Településünkön néhány lakásállomány nem felel meg a szociális és lakhatási körülményeknek. Problémát jelent a romák lakáshelyzete, mert a három egymás mellé épült ház mögé, amelyben eredetileg laktak, a szaporodó lélekszám miatt saját kezűleg, engedély nélkül épített lakrészeket építettek, amelyekben nem megfelelőek a körülmények. Önkormányzatunk vezetése keresi a megfelelő megoldást a problémára. Az elmúlt években a hitelcsapda több családot is érintett, többen kényszerültek áron alul megválni az ingatlanuktól. Sajnos egyre kevesebb a bérelhető, megvásárolható ingatlan, így problémát jelenthet az Önkormányzatnak egy-egy bajba jutott család lakhatásának biztosítása.

Magyarországon a létminimum állam általi kötelező biztosításából nem vezethető le a lakhatáshoz való jog, de az állam köteles hajléktalanság esetén szállást biztosítani.²⁵

²⁵ 42/2000. (XI. 8.) AB határozat, ABH 2000, 329, 335.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	1615	7	4,33	33,93	88,92	97,83
2018	1627	12	7,38	33,68	86,23	93,30
2019	1635	9	5,50	33,46	87,22	94,01
2020	1653	18	10,89	33,09	87,24	100,00
2021	1682	30	17,84	32,58	86,33	100,00
2022	1750	9	5,14	27,43	86,86	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A grafikon azt mutatja, hogy 2017 és 2022 között az ivóvíz- és szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya magas és stabil, az ivóvízhálózat esetében közel 100%-os, míg a szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 80-90% körül mozgott. Az 1-2 szobás lakások aránya alacsonyabb, és az évek során kisebb ingadozást mutatott.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont. Az Önkormányzatnak jelenleg 5 szolgálati bérlakása van. Három lakást bérelnek jelenleg, kettőre pedig kérelem útján lehet jelentkezni. A bérlakásokat elsősorban a településen dolgozó pedagógusoknak adják ki, hogy a településen tanító pedagógusok lakhatása biztosított legyen.

b) szociális lakhatás

Településünk szociális bérlakásokkal nem rendelkezik, de a megfelelő pénzügyi erőforrások rendelkezésre állása esetén tervezzük ezek kialakítását. A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak.

c) egyéb nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb nem lakáscélú ingatlanjaink közé tartozik a Zrumeckzy Dezső Művelődési Ház, a Tájház, a szociális foglalkoztató épülete, a Polgárőrség épülete és az Egészségház.

Az ENSZ szerint²⁶ az alábbi tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek.

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

²⁶ Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights)

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyokat egyre inkább jellemzi a közműdíj-illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Ebben segít az embereknek a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtható települési támogatás, amit a helyi szociális rendeletünk szerint állapítanak meg.

Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtható települési támogatásra jogosult az a személy:

- a) akinek a háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, egyedül élő esetén a 400 %- át ,”
- b) az általa lakott ingatlan fűtés, villany, víz- és szemétszállítási díja összesen meghaladja a háztartás összes jövedelmének 15 %-át és
- c) a háztartás egyik tagjának sincs vagyona.

A támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtható települési támogatás legkisebb összege: 2.000.-Ft/hó, a legmagasabb összege 5.000.-Ft/hó, amely természetben is nyújtható támogatás. A támogatást egy évre állapítja meg a Szociális-és Esélyegyenlőségi Bizottság.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	26
2018	n.a.	390
2019	n.a.	1 155
2020	n.a.	1 211
2021	n.a.	1 379
2022	n.a.	1 891

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakhatást segítő támogatások folyamatos növekedése olvasható ki a grafikonból, amely egyre nagyobb támogatási szükségletet és az önkormányzat szerepvállalását jelzi ezen a területen.

f) eladósodottság

Az önkormányzatnak nincs információja a lakosság eladósodottságáról.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Inárcs külterületén 419 fő él. Ezeken a területeken a villany kivételével hiányosan elérhetőek a közmű szolgáltatások. Az Aranytelep külterületi rész felzárkóztatását a jövőben tervezi az önkormányzat. A külterületi részen élők számára a település középpontja viszonylag rövid időn belül elérhető, és a településünkön működő tanyagondnoki szolgáltatás nagymértékben hozzájárul ehhez a helyzethez.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Településünkön szegregátumról nem beszélhetünk, hiszen elszigetelten, a településtől elzárva nem élnek csoportok. Annyi viszont megemlítenéd, hogy a roma lakosság 95 %-a egy utca négy telkén épített lakrészekben él. Egyik ház önkormányzati tulajdonban van, kettő ház több tulajdonossal rendelkezik, míg egy háznak egy tulajdonosa van. A roma lakosság száma az elmúlt években növekedett, és mivel lakhatásuk nem volt megoldott, ezért a házhoz saját kezűleg építettek az általuk összeszedett anyagokból lakás céljával szolgáló építményt. Ezek a lakrészek nem felelnek meg a lakhatási és szociális körülményeknek, ezért a lakhatási körülmények javítására mindenképp megoldást kell találni. Az Önkormányzatnak jelentős anyagi költséget az alapvető higiéniai körülmények biztosítása. (pl. poloska irtás, rágcsáló irtás, ingatlanokon felhalmozott szemét elszállítása stb.)

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A település szempontjából nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Mivel szegregátumról nem beszélhetünk Inárcson, de megfigyelhető a roma családok egy helyre való csoportosulása, amit a pályázati források segítségével szeretne a település rendezni.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben elérik.

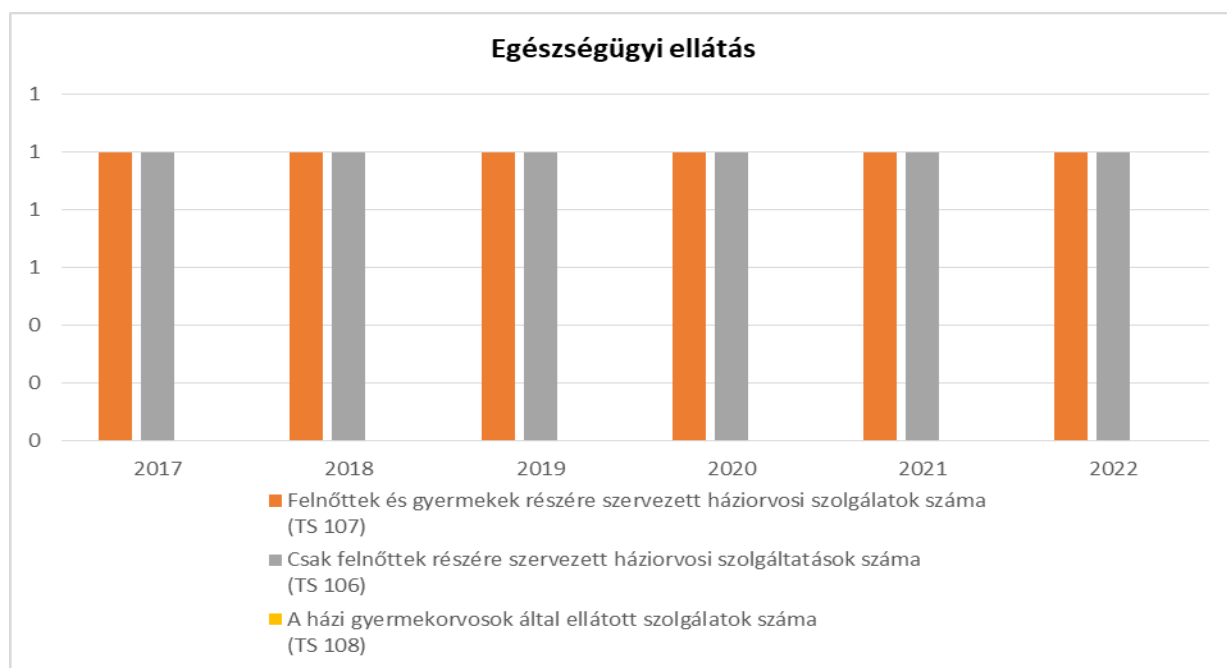
A település egészségügyi ellátása jó színvonalú. Az egészségügyi alapellátást két háziiorvosi körzet hivatott ellátni, mely közül az I. körzet felnőtt, a II. körzet vegyes (felnőtt, gyerek). Utóbbi jelenleg betöltetlen, így helyettesítés útján valósul meg a feladatellátás. Inárcson fogászati ellátás is elérhető. A terület ellátásáért a Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet felelős. A területi ellátásért felelős kórház a Jahn Ferenc Kórház. Településünkön korszerű gyógyszerár működik, amely modern gyógyszeradagolót és a gyógyszerkeverő géppel rendelkezik. Fontosnak tartják, hogy bárki számára hozzáférhetőek legyenek azok az eszközök, amelyek jelzik az egészségi állapot romlását. Ezért egy asztalon vannak elhelyezve a vérnyomásmérő és a vércukor-ellenőrző készülék.

A patika dolgozó szívesen adnak tanácsot, nyújtanak segítséget, a felírt recept azonos hatóanyagú, de olcsóbb kiszerelésű megfelelőjét ajánlják a betegeknek. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²⁷

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	1	0	1	102	21,71
2018	1	1	0	1	107	20,51
2019	1	1	0	1	101	11,20
2020	1	1	0	1	103	13,23
2021	1	1	0	1	111	12,38
2022	1	1	0	1	112	11,68

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁷ KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségyenlőtlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

A grafikon azt mutatja, hogy mind a felnőttek és gyermekek részére, mind a csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma állandó a vizsgált időszakban. Minden évben ugyanazon értéken szerepelnek, ami arra utal, hogy ezen szolgáltatások mennyiségében nem történt jelentős változás, tehát az egészségügyi ellátórendszer ezen része stabil.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészségházban két védőnő dolgozik, akikkel rendszeres kapcsolatban állunk és segítjük egymás munkáját. A védőnők gyakran szerveznek prevenciós előadásokat, programokat, illetve jelezzük egymás felé a családok szükséglete iránti igényeket. Ez a kölcsönös segítségnyújtás nagyon sok esetben nyújtott már segítséget rászorulóknak, hiszen sok esetben sikerül így gyermekbútort, ruhákat, műszaki cikkeket adományoznunk. A védőnők rendszeres szűrővizsgálatot tartanak az Egészségházban és az oktatási intézményekben is rendszeresen végeznek különböző szűrővizsgálatokat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs eljárásokhoz való hozzáférés biztosítása településünkön nem megoldott, az erre szorulókat ellátása főként Budapesten történik. A Dabasi Szakorvosi Rendelőintézet is lát el részben ilyen feladatokat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés kialakításánál nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges táplálkozásra, ezért sok gyümölcs és zöldség fogyasztását építi be az ételmezésvezető a gyermekek számára előkészített menüsorba.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Futball-meccsek, illetve kézilabda- meccsek színesítik a nagyközség sportprogramját. Az Inárcsi VSE keretein belül focizni, illetve az Inárcs-Örkény Kézilabda Club Egyesület keretein belül kézilabdázni van lehetősége az arra érdeklődőknek. A Zrumecky Dezső Művelődési Ház és Könyvtárban lehetőség van tömegsportokra, az önszerveződő közösségek révén különböző sporttevékenységekre (futás, kerékpározás, karate)

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A szociális törvény értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások közé tartozik a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, amit egy tanyagondnok lát el településünkön. Ide tartozik a szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás, illetve a család-és gyermekjóléti szolgáltatás, amit a Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat lát el, amelynek Dabas városban van a központja. Ők látják el Dabas, Inárcs, Kakucs, Újhartyán és Újlengyel, Pusztavacs településeket. A családsegítés 2006 óta működik településünkön a már említett formában. Az ezzel kapcsolatos feladatokat egy fő állású családgondozó látja el a településen.

Ők nagymértékben segítik az itt élők szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Az anyagi nehézségekkel küzdők számára segítik a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz való hozzáférést, életvezetési tanácsadást végeznek, a családban jelentkező konfliktusok megoldásában segítenek, a családon belüli kapcsolaterősítést szolgáló programokat és szolgáltatásokat szerveznek. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója szoros kapcsolatot ápol az oktatási intézményekben dolgozókkal és az önkormányzat szociális csoportjával, hogy a családok komplex kezelése minél hatékonyabb formában történjen. A család-és gyermekjóléti szolgálattal szintén rendszeres kapcsolatban vagyunk a támogatásokhoz való hozzájutás megkönnyítésének érdekében.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Ilyen jellegű szervezett szolgáltatás nem elérhető a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs erről információnk, de valószínűsíthető, hogy történnek ilyen megkülönböztetések. Célunk olyan szakemberek alkalmazása, akik biztosítják az adott szakterületeken az esélyegyenlőséget.

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szakemberek a hátrányos helyzetű emberek szűrésére különösen odafigyelnek. A családlátogatások alkalmával felhívják a figyelmet az egészségtudatos életmódra és tanácsadással segítik őket a jobb egészségi állapot elérése érdekében.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település kulturális tevékenysége egyedi és sajátos.

A Zrumeczky Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója és az intézményben feladatot ellátó művelődésszervező - a település hagyományaira figyelve és új programokat is bevezetve - folyamatosan programlehetőségeket biztosít a település számára. Kiemelt tevékenysége a pünkösdkor megrendezésre kerülő Falunap megszervezése, ami már a környező települések lakói számára is közkedvelt program, valamint ide sorolható még a szüreti felvonulás és húsvét a Tájházban is. Általuk kerülnek megrendezésre művészeti találkozók, színházelőadások. Népszerű a helyiek körében a borverseny is, amin a lakók az általuk készített bort mérettetik meg. Természetesen ezt a rendezvényt is helyi előadók programjaikkal színesítik. A nyári táborok megszervezése is az ő nevükhöz fűződik. Egy hét szociális táboroztatást szerveznek le, amelyen a hátrányos helyzetű családok gyermekei vehetnek részt önkormányzati támogatás segítségével, illetve térítés ellenében igénybe vehető még a táborozás, amelyre bármely szülő beírathatja a gyermekét, aki nem tudja a felügyelet számára biztosítani.

A gyermekek változatos és egyedi programokon vehetnek részt, míg a megfelelő felügyelet biztosítva van számukra.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	4 027	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Ha a közösségi együttélést jellemezzük, akkor elmondható, hogy alkalmanként előfordulnak súrlódások az emberek között, de etnikai konfliktusok nem jellemzőek a településen. Inkább az a tapasztalat, hogy egy rendkívüli helyzetben összefognak az emberek, hovatartozástól független.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön működő civil szervezetek nagymértékben hozzájárulnak a település színes programajánlatához. Az adományozás szintén jellemző az itt működő szervezetekre, akik egész évben segítségünkre vannak, de az év végén fokozottan az adományozásra fókuszálnak és számos esetben nyújtanak ruha – élelmiszer és egyéb segélycsomagokat a rászoruló családok részére.

Inárcson működő civil szervezetek:

- Inárcsi Zenei Alapítvány
- Inárcsi Polgárőr Egyesület
- Tulipánosláda Népzenei Egyesület
- KB 35 Inárcsi Színház Közhasznú Egyesület
- Inárcs Községi Lövészklub
- Inárcsi Rozmaring Hagyományőrző Nyugdíjas Egyesület
- Kelet-Európa Misszió Alapítvány
- Inárcsi Római Katolikus Egyházközségért Alapítvány
- Inárcs Óvoda Gyermekéért Alapítvány
- Inárcsi Citerás Közhasznú Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Inárcsi Egyesülete
- Tolnay Lajos Általános Iskola Tanulóért Közhasznú Alapítvány
- Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesülete
- Inárcs VSE Egyesület
- Inárcs-Örkény Kézilabda Club Egyesület
- Otthonteremtés Alapítvány

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nincs ilyen a településen.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A nyugdíjasok, illetve a citerások heti rendszerességgel összegyűlnek, melynek köszönhetően baráti körök alakultak ki.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

Nincs ilyen a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élő rászorultak nem képesek a teljes körű önellátásra	Házi segítségnyújtás fenntartása
Közüzemi számlák kifizetése	Települési támogatási rendszer fenntartása
Egészségügyi szakrendelőkbe való eljutás problémája	Alternatív közlekedési lehetőségek biztosítása
Családban lévő alacsony jövedelem	családok pénzügyi és természetbeni támogatása mellett ösztönözzük őket a Foglalkoztatási Hivatal által szervezett képzéseken való részvételre
Lakhatási problémák	Pályázati források keresése bérlakások építésére
Hátrányos helyzet átörökítésének csökkentése	A gyermekek részére felzárkóztató programok megszervezése, személyiségfejlesztő csoportok létrehozása, a nyári diákmunkán való részvételre ösztönzés.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznének. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a

társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekecsélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²⁸

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 317	2 417	4734	48,94%	51,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			172	3,63%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	402	356	758	8,49%	7,52%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	64	129	1,37%	1,35%

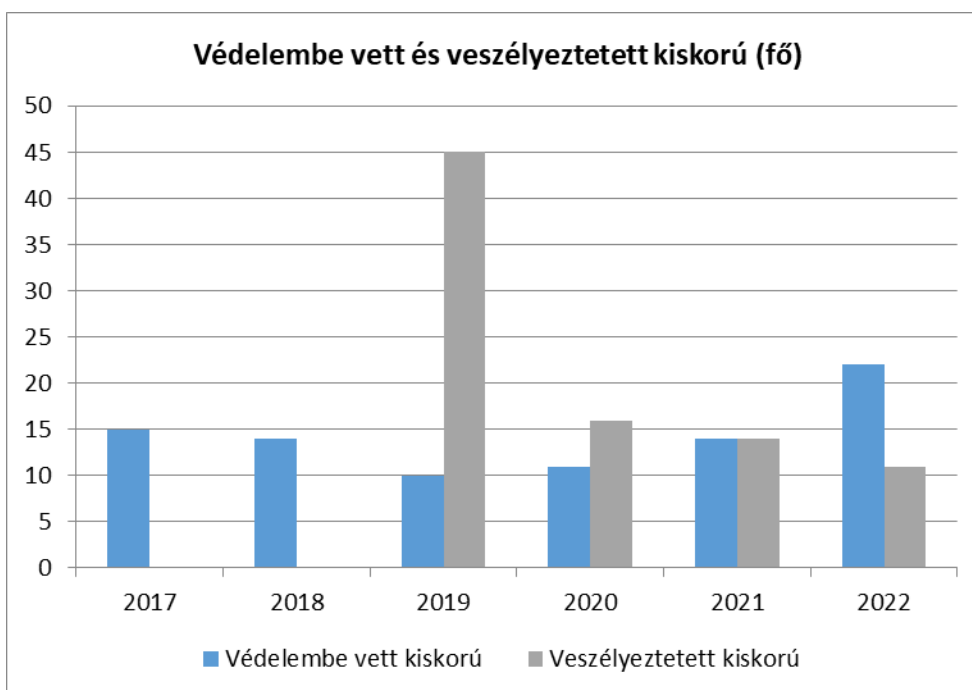
Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁸ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	15	n.a.
2018	14	n.a.
2019	10	45
2020	11	16
2021	14	14
2022	22	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

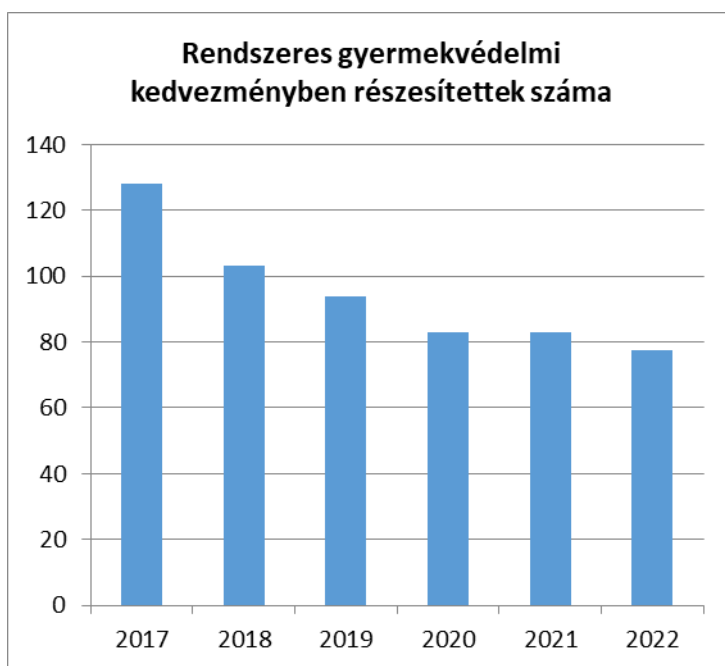

A védelembe vett kiskorúak száma stabil 2017 és 2021 között, majd 2022-ben növekedést mutat. A veszélyeztetett kiskorúak száma 2019-ben kiugróan magas volt, de az azt követő években jelentősen csökkent, tekintettel arra, hogy a 2019-es évben fokozott figyelmet kaptak a veszélyeztetett gyerekek, így a későbbiekben sikerült csökkenteni ezt a számot.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	128
2018	103
2019	94
2020	83
2021	83
2022	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

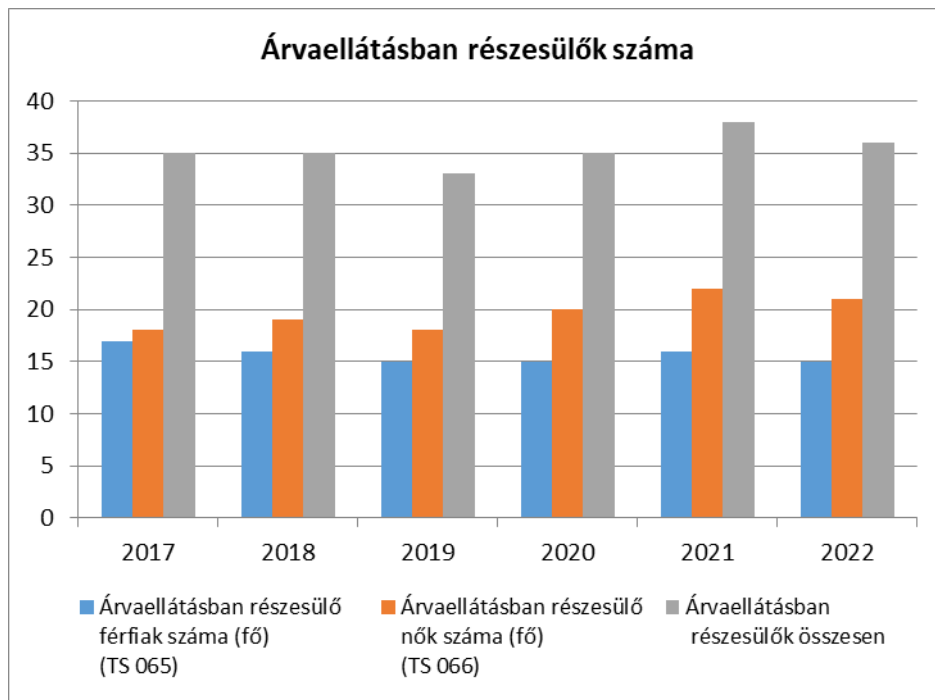
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2017 és 2022 között folyamatosan csökkent. 2017-ben 128 fő részesült ilyen kedvezményben, míg 2022-re ez a szám jelentősen, 78 főre vissza esett.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Gyermekvédelmi szempontból kiemelendő, hogy az Inárc Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete által megalkotott hatályos jogszabály: a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2023. (I.26.) önkormányzati rendelet szabályozza az újszülöttek támogatását, illetve a rendkívüli és rendszeresen nyújtható települési támogatásokat. A felsőoktatási képzésben részt vevő hallgatókat a BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer keretében támogatja, aminek a feltételrendszerét az önkormányzat a 16/2009. (XI.05.) A „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályairól szóló rendeletével alakította ki.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	17	18	35
2018	16	19	35
2019	15	18	33
2020	15	20	35
2021	16	22	38
2022	15	21	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A grafikon az árvaellátásban részesülő férfiak és nők számát mutatja 2017 és 2022 között. A teljes létszám viszonylag állandó, a férfiak száma minden évben alacsonyabb, mint a nők száma, de mindkét csoport esetében stabil emelkedés figyelhető meg 2020 után. A legnagyobb különbség 2021-ben tapasztalható a férfiak és nők aránya között.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Önkormányzatunk - eleget téve törvényi kötelezettségének - folyamatosan megszervezi a szünidei gyermekétkeztetést. A törvényi rendelkezés alapján a szünidei gyermekétkeztetésre a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű 0,5-2,5 korúak, óvodás, általános és középiskolás gyermekek (18 éves korig) jogosultak. A szünidőre eső munkanapokon napi egyszeri meleg ételt, illetve az intézmény zárva tartása alatt melegíthető készletet biztosított a rászoruló gyermekek részére. A szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása az nagyközségi főzőkonyhában kerül megvalósításra. Az étkeztetés finanszírozása állami támogatással, utólagos elszámolással történik. A szünidei gyermekétkeztetés igénybevétele a szülők külön nyilatkozata alapján történik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Tudomásunk szerint településünkön nem él nem magyar állampolgárságú gyermek.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs ilyen a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem alakultak ki szegregátumok, bár a külterületen is élnek családok. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított, mint ahogy a közlekedés is. A külterületeken élőket a tanyagondnok munkája is segíti, aki az ott élők gyermekeit szállítja az oktatási intézménybe, majd délután a hazaszállításukról is gondoskodik. A gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élők számára biztosítani kell, csakúgy, mint a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférést

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az ellátórendszer tagjai jelentős figyelmet fordítanak arra, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok szolgáltatásokhoz való hozzáférése biztosított legyen.

Hátrányos helyzetű gyerekek: A vonatkozó jogszabály az oktatási esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekeket, tanulókat különböztet meg. A törvényi meghatározásban az iskolai hátrányok legfontosabb eredői a gyermek családjának szegénysége és alacsony iskolázottsággal telített hátrányos társadalmi helyzete.

A sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát a köznevelési törvény 4.§ 25. a következőkben határozza meg:

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.” Az oktatási/nevelési intézményeiben is nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek esélyegyenlőségének megvalósulására, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására.

A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító tevékenységek az óvodában:

Az óvodájában a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése az alábbiak szerint folyik:

- Az óvoda 1 fő gyógypedagógust alkalmaz, aki egyben az intézmény vezetője. Ő nyújt segítséget a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, a felmerülő nehézségek, problémák megoldásában.
- Az intézményben funkcionálisintegráció megvalósítására van Az óvoda 1 fő gyógypedagógust alkalmaz, aki egyben az intézmény vezetője. Ő nyújt segítséget a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, a felmerülő nehézségek, problémák megoldásában.
- Az intézményben funkcionálisintegráció megvalósítására van lehetőség (a fogyatékos gyermeket rövid időre vonják ki a csoportból, amikor gyógypedagógus vagy logopédus végzi a fejlesztését). A csoporton belüli foglalkoztatás során a részképességek fejlesztésére helyezik a hangsúlyt. SNI-s gyermek esetén a megfigyelések alapján egyénre szabott korrekciós terv kidolgozására kerül sor.
- A beilleszkedési, tanulási és magatartás (BTM) zavarral küzdő gyermekek esetében a fejlesztő pedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít és nyomon követi a gyermek fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése, oktatása:

- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása.
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez.
- Egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelembe vételével a hátrányos helyzetből való felzárkózás segítése, a tehetség kibontakoztatása
- Ezen gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése

A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító tevékenységek az iskolában:

Az iskola és óvoda gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedései:

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés;
- kooperatív technikák alkalmazása;
- tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása;
- individuális tanulás előtérbe helyezése;
- az alapozó időszak elnyújtása;
- fejlesztő értékelés alkalmazása;
- napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása;
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok,
- fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgyógyozó;
- tanulásmódszertan tanítása;
- mozgás- és játékterápiás csoportok;
- viselkedés-, játékterápia;
- családterápia;
- kreatív tevékenységek;
- sport tevékenységek;
- kommunikáció fejlesztése;
- önismereti foglalkozások;
- drámajáték;

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelés és oktatás fejlesztő tevékenységei:

- órai differenciált foglalkozás;
- komplex képességfejlesztés;
- logopédiai terápia;
- gyógytestnevelés;
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Szakértői

Bizottság szakértői véleménye, illetve a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- tevékenységközpontú pedagógiák
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

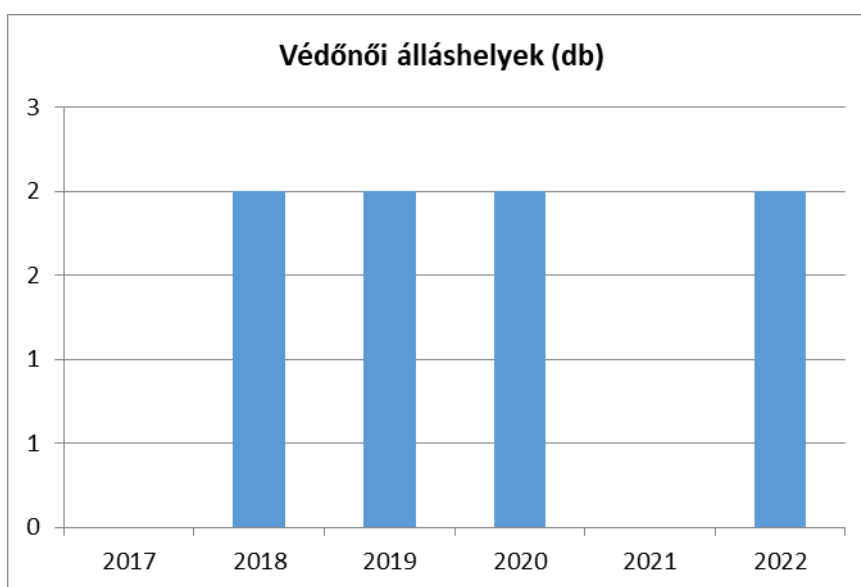
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A településen két védőnő dolgozik, így a település ellátottsága jó, kapcsolatuk a szociális területen dolgozókkal kiemelkedő. A gyermekek egészségi állapotának felmérése folyamatos és rendszeres, részben a védőnői hálózaton és a gyermekorvoson keresztül, de az oktatási intézményben dolgozó pedagógusok is nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, a betegségek megelőzésére, és a sport szerepére.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Összességében a védőnői álláshelyek száma változatlan maradt az évek során.

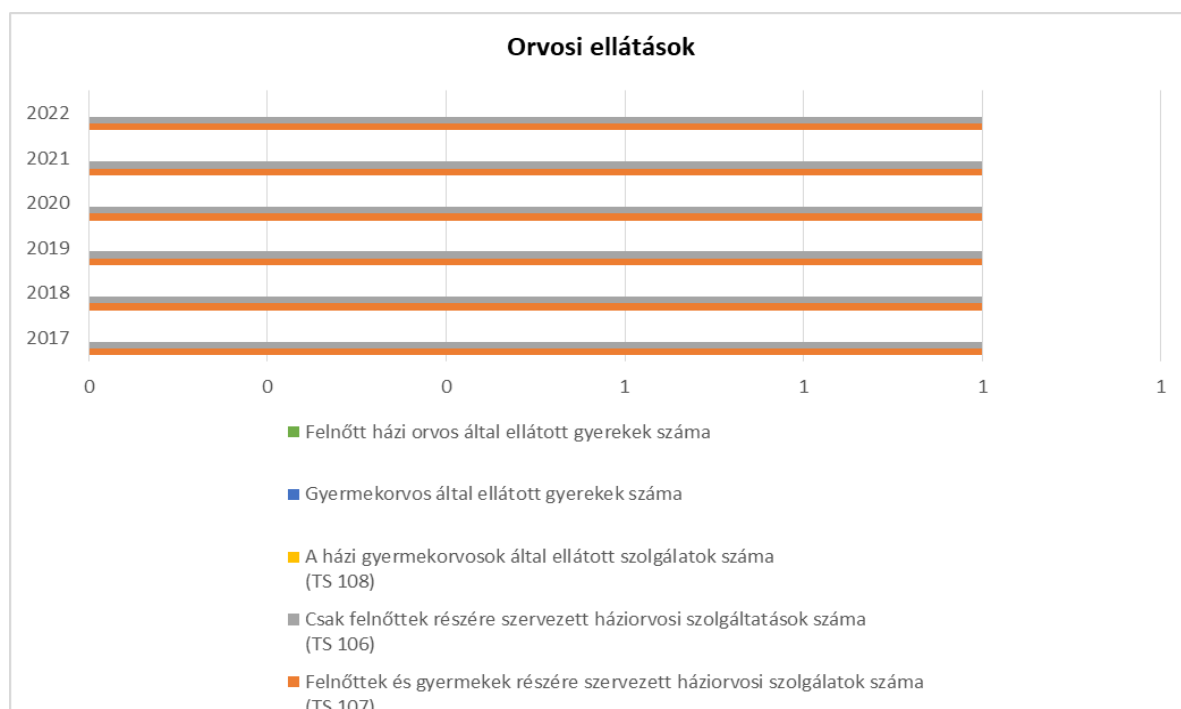
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen két házi orvosi körzetet alakítottunk ki, az egyik vegyes praxis amely jelenleg betöltetlen. A gyermekorvosi ellátás településünkön helyettesítéssel biztosított, a kapcsolat az ellátórendszeren belül nagyon jó.

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	1	0	n.a.	n.a.
2018	1	1	0	n.a.	n.a.
2019	1	1	0	n.a.	n.a.
2020	1	1	0	n.a.	n.a.
2021	1	1	0	n.a.	n.a.
2022	1	1	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A felnőtt és gyermekek részére szervezett háziorvosi ellátások száma, valamint csak felnőttek számára szervezett háziorvosi szolgáltatások száma állandóan egyenlő, minden évben egy.

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében az óvodai nevelés finanszírozott időkerete (heti 61 óra) magába foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet, továbbá a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatásának heti tizenegy óra időkeretét.

Az óvodában a logopédus évek óta rendszeresen végez fejlesztő tevékenységet, és segítséget nyújt a dyslexia megelőzésében, gyógyításában. A súlyosan beszédhibás gyermekek számára már középső csoporttól tart fejlesztő foglalkozásokat, illetve a kiscsoportosok szűrése is megtörténik. Fő feladatai közé tartozik a:

- beszédhibák javítása
- nyelvi kommunikációs zavarok enyhítése
- folyamatos konzultáció az óvodapedagógusokkal
- szülőkkel való kapcsolattartás
- dyslexia szűrővizsgálat elvégzése

Az óvodában a gyerekek gyógypedagógus segítségét is igénybe vehetik a gyermekek fogyatékoságának megfelelő fejlesztés keretében.

A település 7 év alatti lakosainak fejlesztését a fenti szakemberek közreműködésével elsősorban a helyi óvoda látja el. Speciális igények esetén a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykőrösi Tagintézményének szolgáltatásait vehetik igénybe a családok.

Ellátott szakfeladatok:

1. Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás. A korai fejlesztés és gondozás a megyei szakértői bizottság (PMPSZ 2. sz. Megyei Szakértői Bizottság, Cegléd, Buzogány u. 23.) szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően történik.

Az ellátás helye: Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykőrösi Tagintézménye, Nagykőrös, Kalocsa Balázs u. 3.

2. Szakértői bizottsági tevékenység (tankerületi szakértői bizottság)

A tankerületi szakértői bizottság feladata a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálata. A vizsgálat irányulhat a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítására vagy kizárására, és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzésére, illetve a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítására.

3. Nevelési Tanácsadás

A nevelési tanácsadás feladata az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása a szülővel, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása.

A nevelési tanácsadás keretében ellátásban részesülők részére segítséget nyújt a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához. Ha indokolt, a pszichés állapot feltárását célzó vizsgálatot végez, és szakértői véleményt készít a szülő, illetve a jogszabályban meghatározott esetben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére. A prevenciós tevékenysége keretében együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat. Az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából - a szülő előzetes hozzájárulásával - szűrést végezhet. A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében terápiás ellátást, korrekatív megsegítést nyújt a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a nevelési tanácsadás keretében fejlesztésben részesülő gyermekek, tanulók számára.

Pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.

4. Logopédiai ellátás

A logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfelépítési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. Az ötödik életévét betöltött, óvodai nevelésben részt vevő gyermekek logopédiai szűrésen, vizsgálaton való részvétel, illetve a logopédiai vizsgálat alapján készült logopédiai vizsgálati véleményben meghatározottak szerinti a logopédiai terápián való

részvétel a jogszabály szerint kötelező. Ezen kívüli esetekben a logopédiai ellátásban történő részvétel a szülő önkéntes döntése alapján történik.

A logopédiai ellátásban való részvétel a gyermek életkorától függetlenül, az annak szükségességét megállapító logopédiai vizsgálat alapján bármikor megkezdhető.

A logopédiai terápia minimális időkerete heti két alkalom, időtartamát - mely legfeljebb negyvenöt perc lehet - a gyermek életkoráról és problémájáról függően - a logopédus határozza meg.

A logopédiai ellátás körzeteinek megszervezése a gyermek óvodája szerint történik.

Amennyiben még nem óvoda a gyermek, a leendő óvodája szerinti illetékes logopédust kell felkeresnie a szülőnek probléma esetén.

Iskolás gyermek esetén szintén az óvoda szerint illetékes logopédust kell keresnie a szülőnek.

A logopédiai ellátás Nagykőrösön ambuláns formában, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykőrösi Tagintézményében (2750 Nagykőrös, Kalocsa Balázs u. 3.) történik.

5. Konduktív pedagógiai ellátás

A konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

6. Gyógytestnevelés

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja. A gyógytestnevelés feladatának ellátása a tanév rendjéhez igazodik. Az adott tanulóra vonatkozó ellátásnak a tanév rendjétől eltérő megkezdése vagy befejezése csak az iskolaorvos vagy a szakorvos véleménye alapján kezdeményezhető.

7. Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás

Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

8. Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében a Szakszolgálat feladata:

- korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás, amelynek során a tehetség életkori
- megjelenését figyelembe kell venni,
- a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további
- megsegítésre irányítás,
- önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére,
- tanácsadás, támogatás a szülőnek,
- konzultáció a pedagógus részére,

- közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése,
- speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása,
- a tehetségazonosítás, a tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai
- kapcsolatot tart a feladat ellátási körzetében működő tehetségfejlesztő programok vezetőivel és az iskolapszichológussal, óvodapszichológussal,
- javaslatot tesz a tanuló számára a tehetségprogramba történő bekapcsolódásra,
- kimeneti mérések elvégzése,
- tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása, melyet a
- tehetséggondozó koordinátor lát el.
-

9. Továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás

A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása.

A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás keretében nyújtott tájékoztatás elősegíti a tanuló pályaválasztását, figyelembe véve az egyéni tulajdonságokat és a foglalkoztatási lehetőségeket, ennek érdekében kapcsolatot tart a foglalkoztatási pályaválasztási tanácsadóval, valamint a tehetséggondozó hálózattal. A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó a javaslatait a tanuló meghallgatása, szükség szerinti vizsgálata és az érintett pedagógusok véleménye alapján alakítja ki.

- d)* gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda (Településünkön jelenleg nem elérhető) gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;
- e)* gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;
- f)* A Gyvt alapján²⁹ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni
- g)* a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -
- h)* aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- i)* ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- j)* ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- k)* b) a védelemben vett gyermeket.

²⁹ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

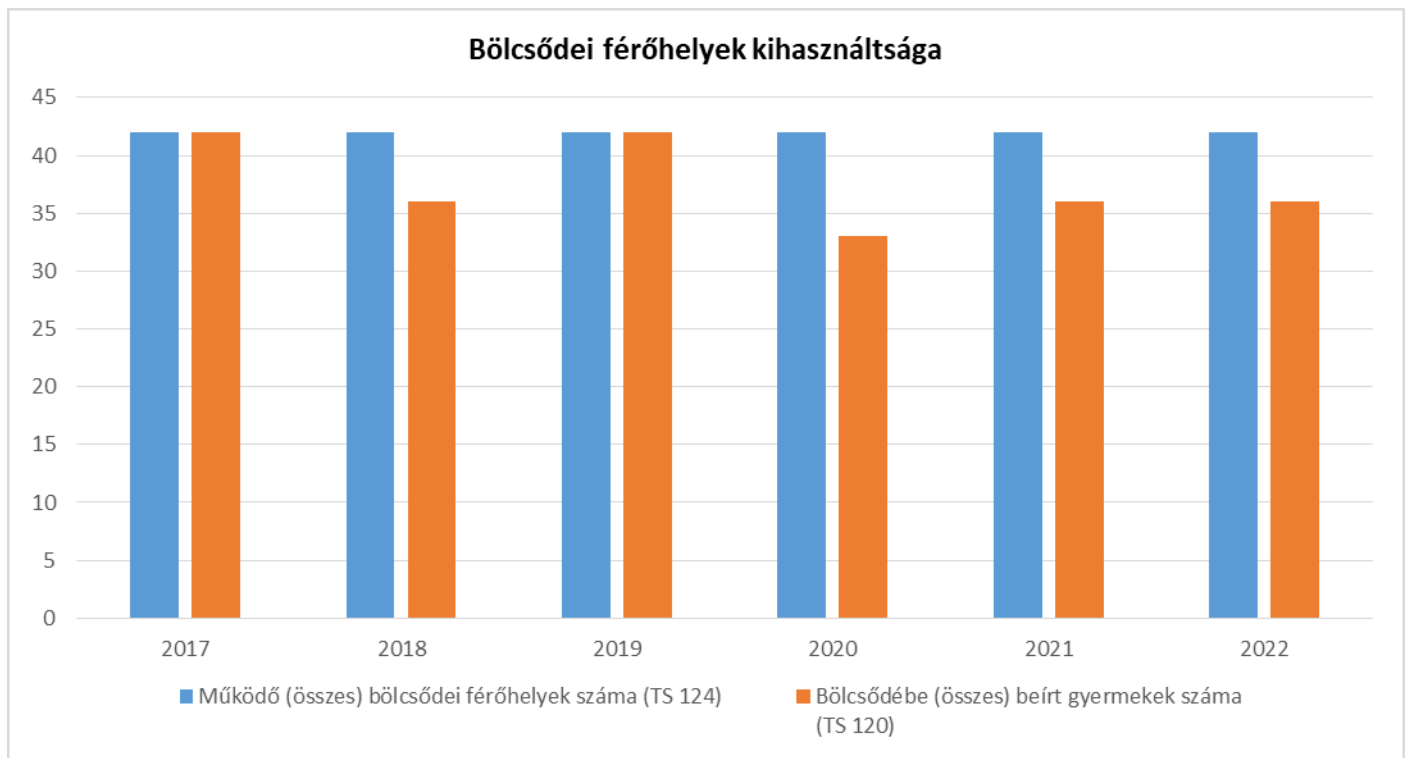
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	42	59
2018	42	59
2019	42	60
2020	42	56
2021	42	60
2022	42	56

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	42	42
2018	0	0	0	0	0	0	42	36
2019	0	0	0	0	0	0	42	42
2020	0	0	0	0	0	0	42	33
2021	0	0	0	0	0	0	42	36
2022	0	0	0	0	0	0	42	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A grafikon alapján a bölcsődei férőhelyek száma stabil maradt az évek során, míg a beírt gyermekek száma 2019-től kezdve csökkent, különösen a 2020-as évben, valószínűleg a COVID-19 járvány hatására. 2021 és 2022 során lassú növekedés figyelhető meg, de a férőhelyek kihasználtsága még nem érte el a korábbi szinteket.

l) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem a szociális munka szakterülete, olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására szolgál. A gyermekvédelmi rendszer egy adott állam gyermekvédelmének leírására szolgáló kategória, mely magában foglalja a gyermekvédelem funkcióit, szabályait, megoldásait, szervezeteit, működés módjait. Magyarországon az 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza ezt a szakterületet.

2013. január 1-jével kialakultak a járási rendszerek, amelynek bevezetésével az államigazgatási feladatok járásokhoz történő átcsoportosítása során a hatósági intézkedések /védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, iskoláztatási támogatás felfüggesztésével kapcsolatos ügyek/ átkerültek a Dabasi Járási Hivatalba. Azóta nem rendelkezünk hivatalos információval a gyermekvédelem rendszerébe bevont gyermekek, családok helyzetéről. Természetesen - jelzőrendszeri tagként – jelzéssel kell élnünk, ha problémát észlelünk, de a családokkal a valódi kapcsolattartó a területünkön működő család-és gyermekjóléti szolgálat lett. A jegyzői hatáskör ezekre a gyámügyi tevékenységekre már nem terjed ki.

2013 óta saját hatáskörben csak a pénzbeli ellátások megfelelő célba juttatásával tudunk a rászoruló helyzetén könnyíteni, illetve környezettanulmány végzésével tudunk segítséget nyújtani a döntéshozók munkájához.

m) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a település lakói részére a polgármester rendkívüli települési támogatást állapít meg, amennyiben a család életében olyan élethelyzet áll fenn, amely azonnali segítségnyújtást kíván.

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

n) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az iskolában és az iskolán kívül különböző egyesületekben is lehetősége van a gyermekeknek különböző a sport tevékenységre, mint például küzdősportokban való részvételre, kézilabdázásra, futballozásra,

o) gyermekétkeztetés (intézményi, hétféligi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A gyermekek étkeztetését az Önkormányzat biztosítja. A főzőkonyha évtizedek óta a helyi iskola mellett működik. Jelenleg 10 fő alkalmazott látja el az ételkészítési feladatokat. Napi átlagban az óvodáskorú gyermekek, az általános iskoláskorú, napközis gyermekek, valamint a házi segítségnyújtásban részesülő időseknek biztosítja - hétfőtől-péntekig - a meleg ebédet.

2016 februárjában bevezetésre került az óvodás, általános és középiskolás, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetése, mely az iskolai és óvodai szünidő időszakára eső minden munkanapon napi 1 alkalommal meleg ételt biztosít a rászoruló gyermekek részére. Ennek biztosítása a főzőkonyhában kerül megvalósításra. Ez egy teljesen új feladat volt az Önkormányzat

számára. A folyamatos felmérések, tájékoztatásnak köszönhetően elmondható, hogy a szünidő alatt átlagosan a jogosultak fele él is ezzel a lehetőséggel. A gyermekek érdekében továbbiakban is fontos, hogy a szülők informáltak legyenek. A szünidei étkeztetés állami finanszírozással valósul meg az Önkormányzat elszámolása alapján.

p) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nincs ilyen a településen.

q) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs ilyen a településen.

r) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs ilyen a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különösen tekintettel kell lenni a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanulóakra, melyek az alábbi csoportokra oszthatóak az Nkntv. 4 § 13. és 14 pontja alapján, az egyenlő bánásmód és az esélyteremtés tekintetében:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

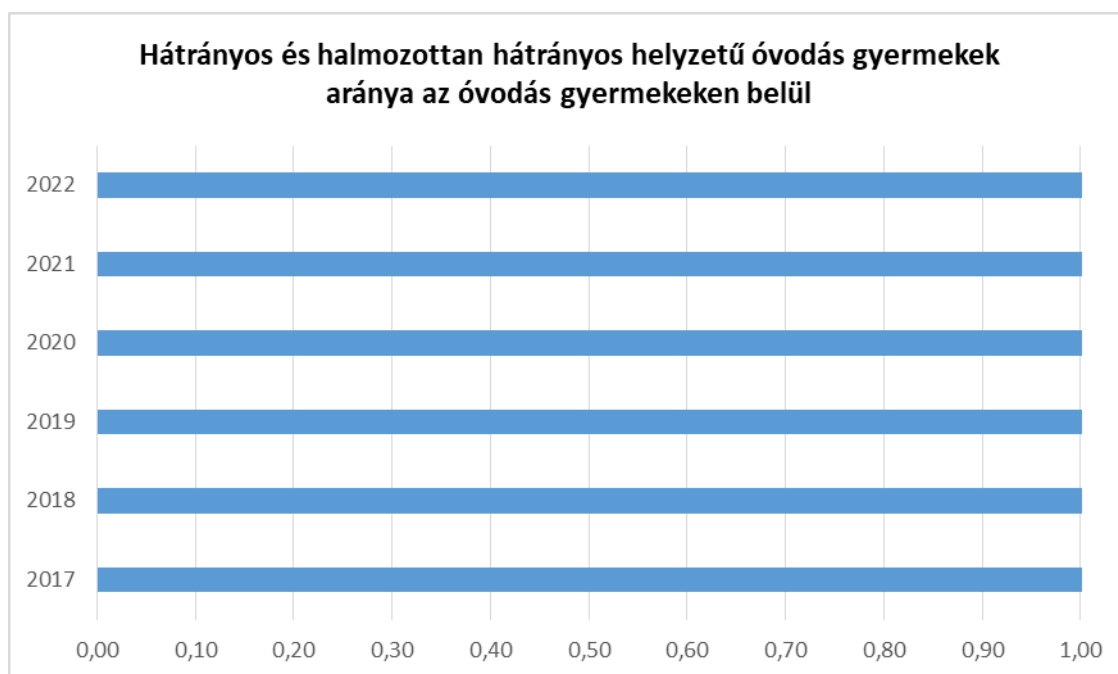
A Tolnay Lajos Általános iskola kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, de a tehetséggondozást is kiemelten kezeli. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, integrálható gyermekeket mind az óvoda, mind pedig az általános iskola fogadja. Az óvodában a helyben fejlesztés megoldott, a fejlesztő pedagógusok,

gyógypedagógusok járnak az intézménybe. Az általános iskola a tankerület által működtetett, fenntartott, így arra nincs az önkormányzatnak ráhatása.

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	143	14	9,79
2018	151	11	7,28
2019	152	11	7,24
2020	158	14	8,86
2021	181	9	4,97
2022	188	8	4,26

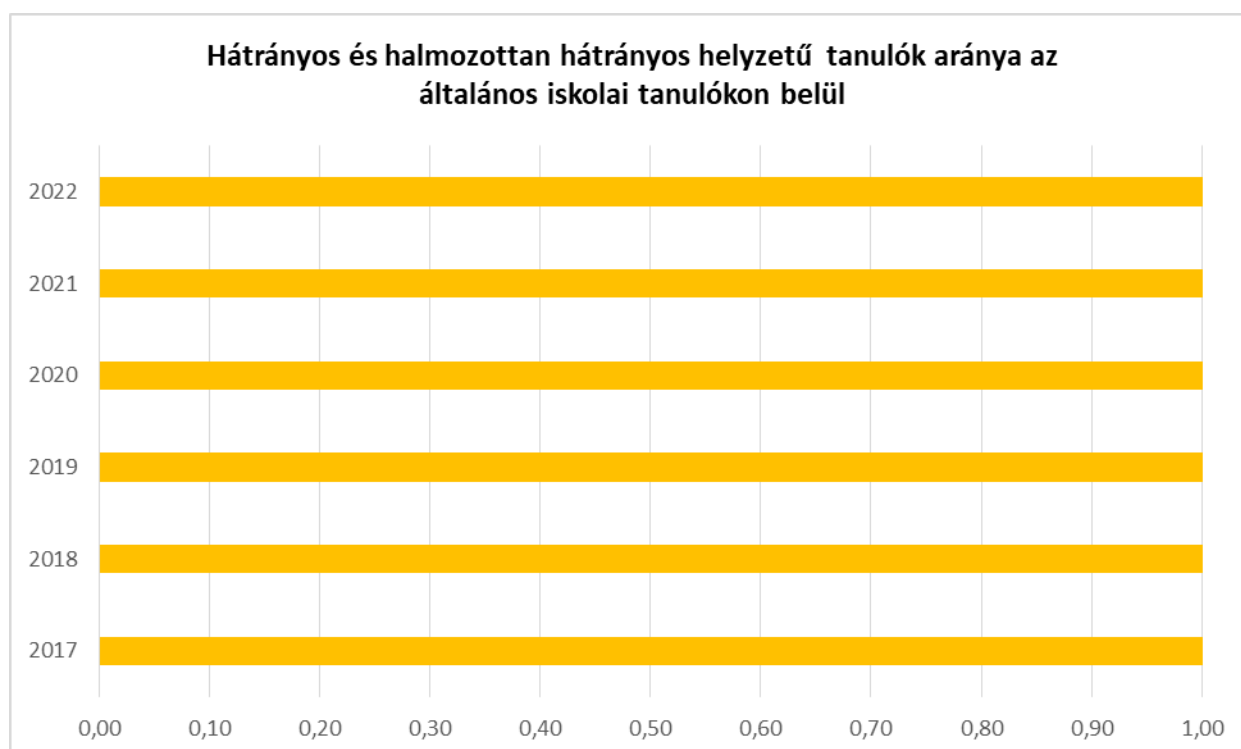
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai beíratások száma évek óta stabil, kisebb hullámzásokkal. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya is viszonylag állandó. Az óvodába járó gyermekek között a hátrányos helyzetű gyermekek aránya nem változik jelentős mértékben az évek során, viszonylag állandó, 6-7% közötti szinten mozog.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	39	11,89
2018	n.a.	30	9,58
2019	n.a.	27	8,11
2020	n.a.	30	9,01
2021	n.a.	37	10,72
2022	n.a.	31	9,09

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A grafikonon látható stabilitás azt mutatja, hogy az általános iskolai tanulók között a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya nem változott 2017 és 2022 között.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	51	8
2018	56	5
2019	41	5
2020	33	0
2021	41	0
2022	60	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

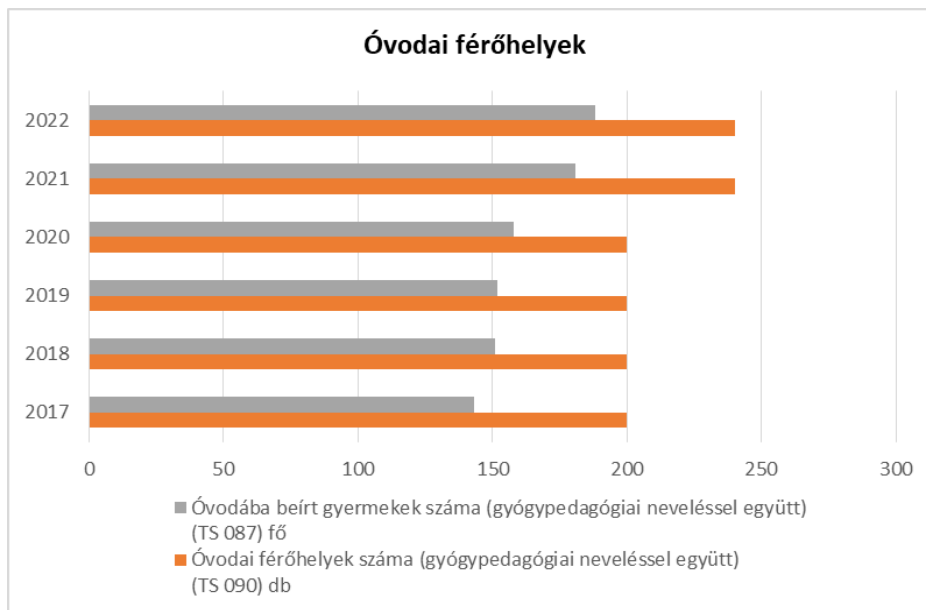

A hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt években ingadozott, és 2022-ben jelentős növekedést mutatott. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma ehhez képest minden évben alacsonyabb.

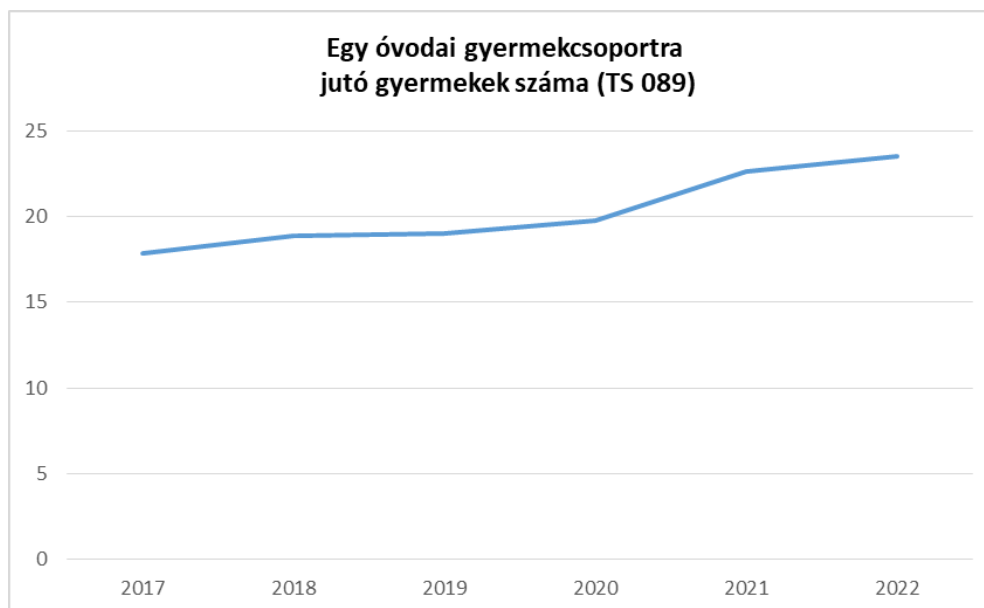
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	8	200	3	143	0	0	18
2018	n.a.	8	200	3	151	0	0	19
2019	n.a.	8	200	3	152	0	0	19
2020	n.a.	8	200	3	158	0	0	20
2021	n.a.	8	240	3	181	0	0	23
2022	n.a.	8	240	3	188	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

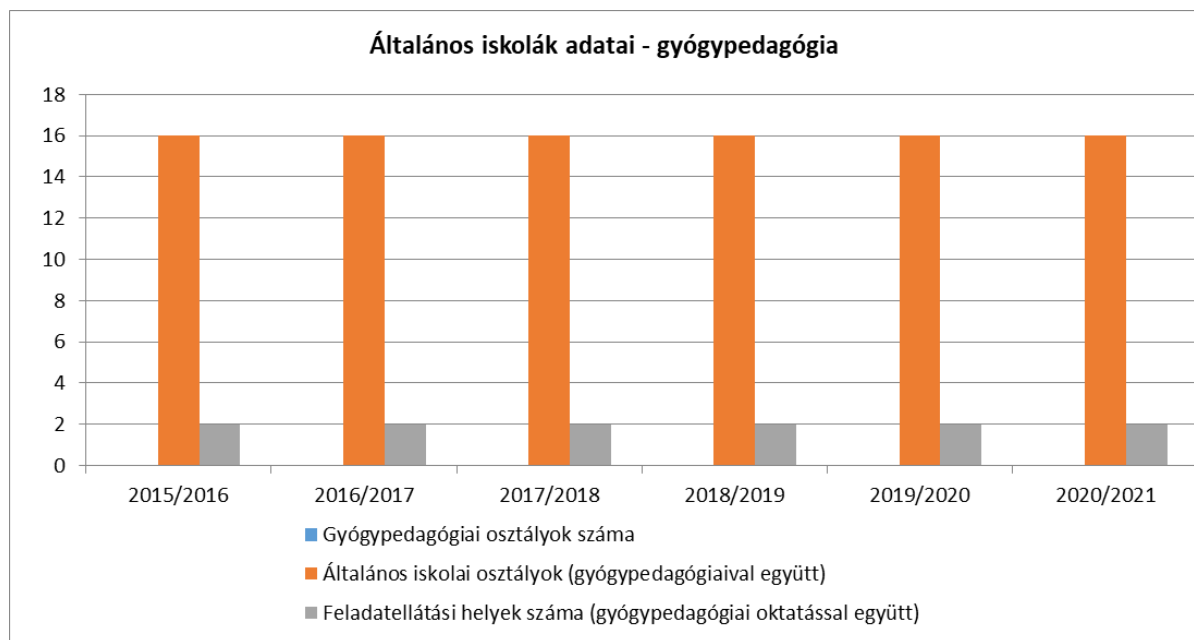

Az óvodai férőhelyek száma minden évben állandóságot mutat, viszonylag stabil. Az óvodába beírt gyermekek száma viszont évről évre változott, növekedett azonban nem éri el a rendelkezésre álló férőhelyek maximális kapacitását.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	16	2	20,50	10,67
2018	0	16	2	19,56	10,54
2019	0	16	2	20,81	12,91
2020	0	16	2	20,81	14,11
2021	0	16	2	21,56	16,52
2022	0	16	2	21,31	14,08

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat az általános iskolai osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat ellátási helyek és a más településekről érkező tanulók arányát láthatjuk az egyes tanévekben. Az adatok szerint az általános iskolai osztályok és a feladat ellátási helyek száma stabil volt az évek során. Az általános iskolai osztályok száma az elemzett időszakban 16 körül mozgott, míg gyógypedagógiai osztályok nem voltak megfigyelhetőek., illetve a feladat ellátási helyek száma szintén stabil, 2 helyszínen maradt. Az egy osztályra jutó tanulók száma ugyancsak változatlan maradt. A más településről bejáró tanulók aránya folyamatosan nőtt, ami azt mutatja, hogy egyre több diák érkezett más településekről a nappali oktatásba.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	38
2018	35
2019	29
2020	35
2021	38
2022	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A grafikon alapján a 8. évfolyamot sikeresen befejezők száma 2017 és 2019 között enyhén csökkent, majd 2020-tól újra növekedni kezdett, 2022-re pedig elérte a legmagasabb, 40 fő feletti szintet. Ez a javuló tendencia azt sugallja, hogy az oktatási rendszerben vagy a tanulók teljesítményében pozitív változások történtek az utóbbi években.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Inárcson nincs hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

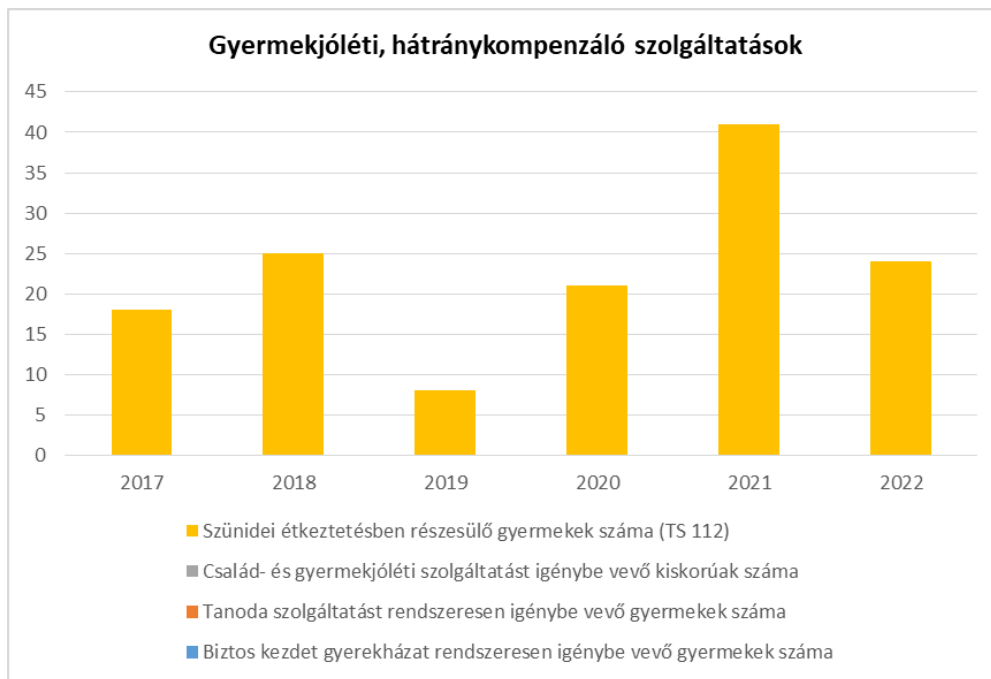
Inárcson egy általános iskola működik, ezért az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában nem mutatkoznak eltérések.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az önkormányzat törekszik előnyben részesítésre, és hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nyújtására.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	18
2018	n.a.	n.a.	51	25
2019	n.a.	n.a.	45	8
2020	n.a.	n.a.	48	21
2021	n.a.	n.a.	33	41
2022	n.a.	n.a.	35	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma ingadozó tendenciát mutat az évek során. 2018-ban és 2021-ben kiemelkedően magas volt az igénybe vevők száma, míg 2019-ben jelentős visszaesés látható. A 2022-es évben a szám csökken, de még mindig a 20 fő feletti szintet tartja. Ez azt mutatja, hogy a gyermekjóléti támogatásra való igény az évek során változott, valószínűleg a gazdasági körülmények és a támogatási rendszerek függvényében.

Az óvoda, az általános iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.³⁰

³⁰ Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 171. - 173. §

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kamaszok találkozóhelyének hiánya	Ifjúsági klub elindításának kezdeményezése
Hátrányos helyzetben élő gyermekek felzárkóztatása	Felzárkóztató csoportok indítása, fejlesztő pedagógus bevonása, a szükséges eszközök biztosításával
Hosszú nyári szünet	Nyári táborok biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban, Európában,³¹ és Magyarországon, a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.³²

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az 1979. december 18-án keletkezett ENSZ-egyezmény – melyet minden tagállam megerősített az Unióban – kimondta, hogy a nőknek biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a juttatásokat is, továbbá az egyenlő értékű munka tekintetében, valamint a munka minőségének értékelése során tanúsítandó egyenlő bánásmódhoz való jogot.³³ A Charta 23. cikke alapján azonban a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, biztosítani kell. „A nemek közötti bérkülönbséget különböző tényezők okozzák, így például a nemi sztereotípiák, az „üvegplafon”

³¹ Az Európai Bizottság szerint az Európai Parlament nemek közötti egyenlőségre vonatkozó közelmúltbeli állásfoglalásai a következők: Az Európai Parlament 2020. január 30-i állásfoglalása a nemek közötti bérszakadékról (2019/2870(RSP)); Az Európai Parlament 2019. november 28-i állásfoglalása az EU isztambuli egyezményhez való csatlakozásáról és a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet célzó egyéb intézkedésekről (2019/2855(RSP)); Az Európai Parlament 2017. március 14-i állásfoglalása a nők és a férfiak közötti egyenlőségről az Európai Unióban – 2014–2015 (2016/2249(INI)). A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó közelmúltbeli tanácsi következtetések az alábbiak: A Tanács 2019. december 10-i következtetési – Nemek közötti egyenlőség az uniós gazdaságokban: további lépések a Pekingi Cselekvési Platform 25 éves végrehajtásának áttekintése terén; A Tanács 2019. október 24-i következtetési a jóléti gazdaságról; A Tanács 2019. június 13-i következtetési – A nemek közötti bérszakadék megszüntetése: a legfontosabb szakpolitikák és intézkedések. A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia Brüsszel, 2020.3.5. COM(2020) 152 final.

³² MAKKOS Nándor: A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szám pp 28-31 (2022).

³³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (1) bek.

és a „ragadós padló” állandósulása, a horizontális szegregáció – beleértve a nőknek a szolgáltató ágazat alacsonyán fizetett munkahelyein való felülreprezentáltságát –, valamint a gondozási feladatok egyenlőtlen megosztása. A nemek közötti bérkülönbséget továbbá részben a nemi alapú közvetlen és közvetett bérdiszkrimináció okozza. Az említett elemek olyan strukturális akadályokat képeznek, amelyek összetett kihívásokat jelentenek a jó minőségű munkahelyek és az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elérése tekintetében, és olyan hosszú távú következményekkel járnak, mint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség és a szegénység feminizációja.”³⁴ Ma az Európai Parlament és a Tanács az Unió egyik alapvető értékeként határozza meg³⁵ a nők és férfiak, a férfiak és nők között az egyenlőséghez való jogot.³⁶

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

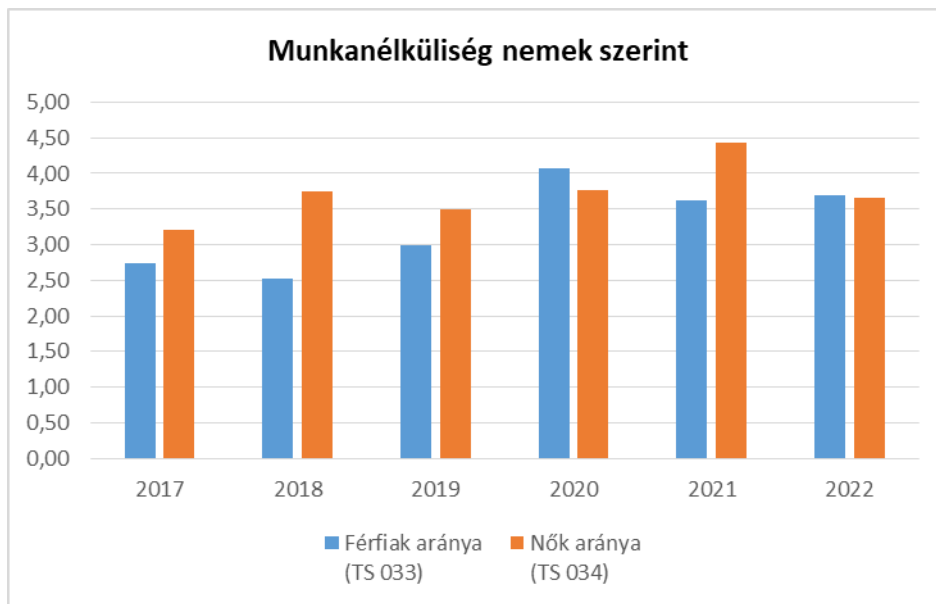
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,74	3,21	2,98%
2018	2,53	3,74	3,14%
2019	2,99	3,5	3,25%
2020	4,07	3,76	3,92%
2021	3,62	4,43	4,03%
2022	3,69	3,65	3,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (15) bek.

³⁵ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke és 3. cikkének (3) bekezdése.

³⁶ Bővebben lásd a z Unió Parlamentje 2023. március 30-i, és a Tanács 2023. április 24-i határozatában.

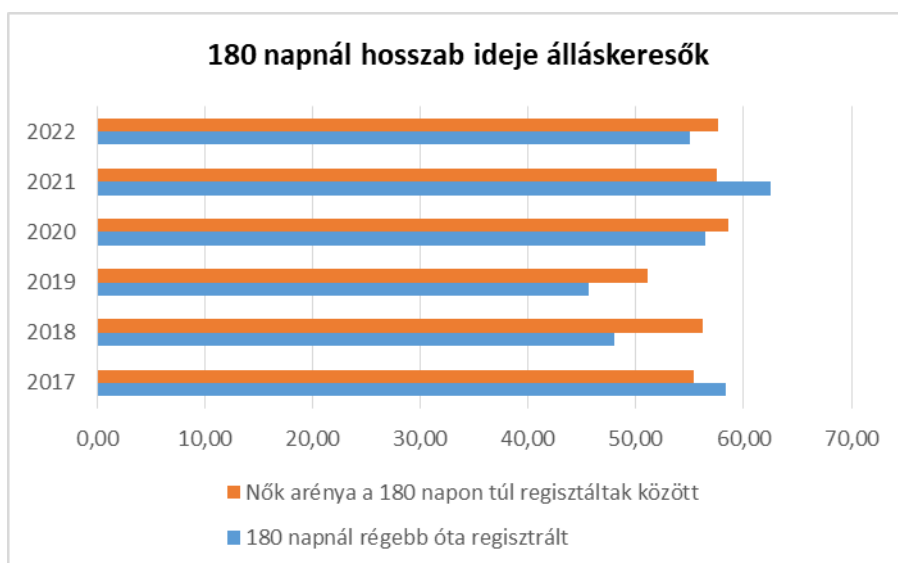

A nők munkanélküliségi aránya az évek többségében magasabb volt a férfiakénál, különösen 2018 és 2021 között. Ez felveti a kérdést, hogy a munkaerőpiacon a nők esetében nagyobb nehézségek mutatkoznak az elhelyezkedésben, vagy a gazdasági visszaesések jobban érintik őket.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	58,33	55,36
2018	48	56,25
2019	45,63	51,06
2020	56,45	58,57
2021	62,5	57,5
2022	55	57,58

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

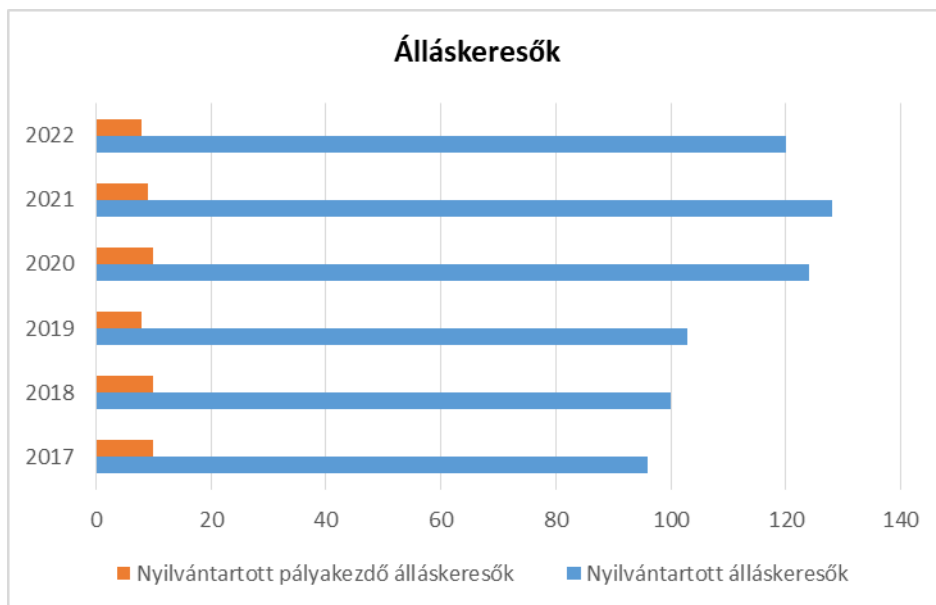

A grafikon alapján a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya 2017-től 2022-ig ingadozó trendet mutat. A 2019-es évben tapasztalható visszaesést a 2020-as COVID-19 világjárvány hatása követte, amikor ismét növekedni kezdett ez az arány. A nők aránya a hosszú távú munkanélküliek között viszonylag stabil, stabilabb szinten mozog az évek során.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	96	10
2018	100	10
2019	103	8
2020	124	10
2021	128	9
2022	120	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A grafikon mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2017 és 2021 között növekedett, 2020-ban különösen jelentős ugrás látható. 2022-től kezdve ez a szám lassan csökkent. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma az évek során viszonylag stabilan alacsony maradt, és számukban nem volt jelentős változás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kevesebb az ilyen jellegű képzések száma jelenleg, de az igény sem olyan mértékű már, mint korábban, hiszen jelentős számmal emelkedett a foglalkoztatottak és a szakmával rendelkezők száma. A kisgyermekes, GYED-en, GYES-en lévők többsége olyan anyagi körülmények között él, hogy nem kell visszamennie az ellátás előtt dolgoznia, illetve sokan vannak, akik a gyermek intézménybe kerülését követően sem vállalnak munkát, vagy otthonról dolgoznak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az önkormányzati intézmények is folyamatosan keresnek alacsony iskolai végzettségű munkatársakat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

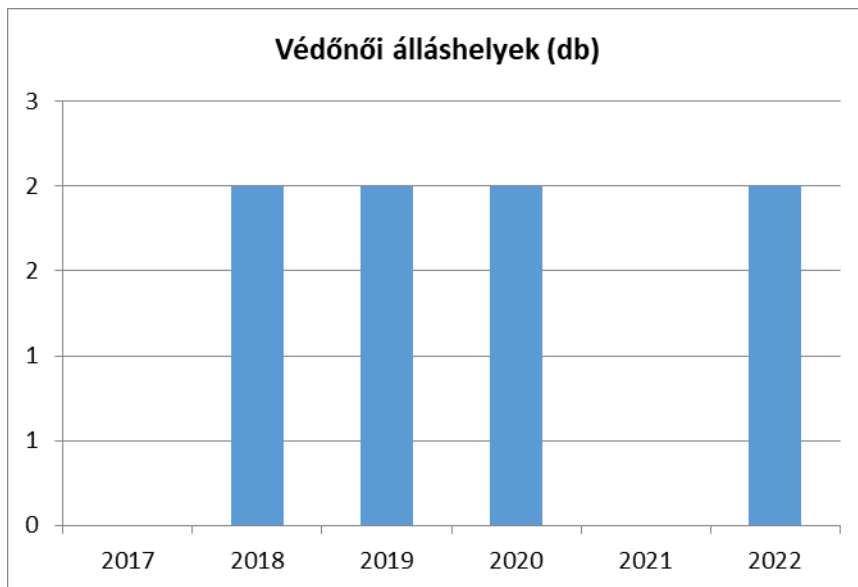
Ilyen jellegű adat nem áll rendelkezésre.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő szülők körében különös szervezést igényel a gyermek felügyeletének megoldása. Sajnos a nagyszülők már kevésbé tudják biztosítani a felügyeletet, hiszen sok esetben nem érték el az öregségi nyugdíjkorhatárt és szerencsés esetben még aktív munkavállalók voltak. Településünk az Inárcsi Tipegő Bölcsőde, amely igazi büszkesége az inárcsi lakosságnak. A modern felszereltség és berendezés, valamint az itt dolgozó kiváló szakemberek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a kisgyermeket nevelő családok nyugodt szívvel vállaljanak munkát, hiszen gyermekük ellátása és felügyelete biztosított. Az is meglepéssel tölt el bennünket, hogy helyi lakosok számára tudott az intézmény állást biztosítani. Az óvodák rugalmas nyitvatartással működnek, és igazodnak ahhoz a tényhez, hogy a fővárosban dolgozók nem tudják gyermekeiket korán elvinni az intézményből.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	42	59
2018	42	59
2019	42	60
2020	42	56
2021	42	60
2022	42	56

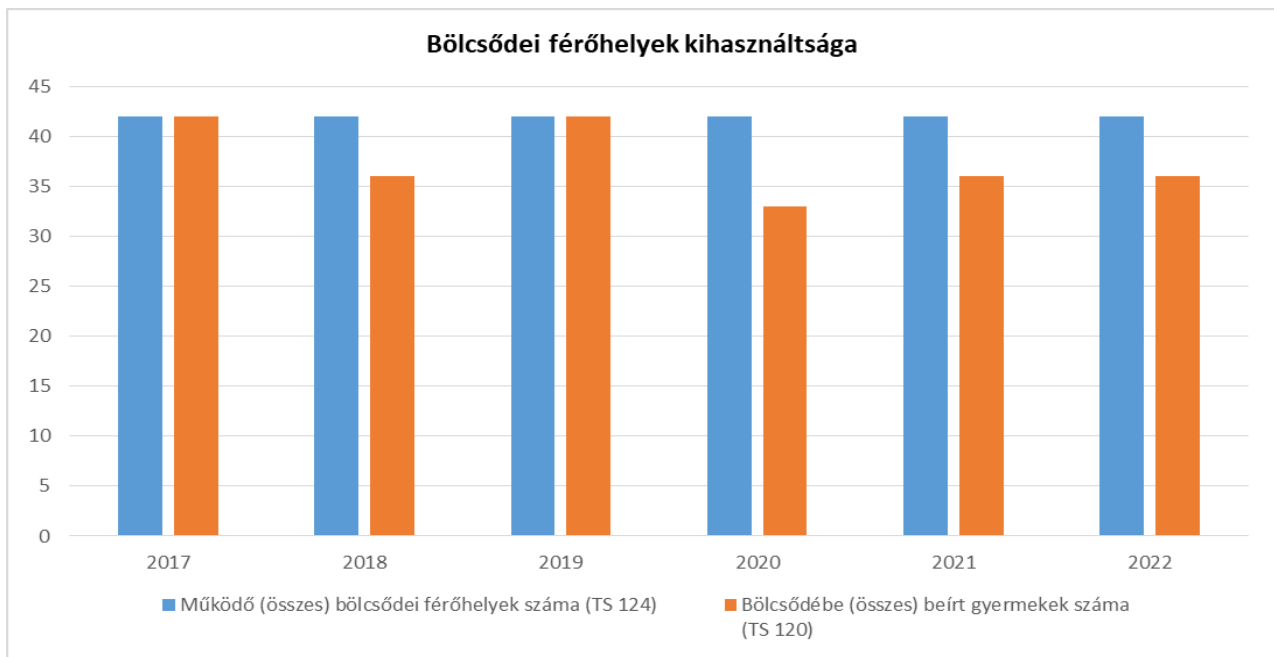
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsödei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsödei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsödei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	42	42
2018	0	0	0	0	0	0	42	36
2019	0	0	0	0	0	0	42	42
2020	0	0	0	0	0	0	42	33
2021	0	0	0	0	0	0	42	36
2022	0	0	0	0	0	0	42	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A grafikon alapján a bölcsődei férőhelyek száma stabil maradt az évek során, míg a beírt gyermekek száma 2019-től kezdve csökkent, különösen a 2020-as évben, valószínűleg a COVID-19 járvány hatására. 2021 és 2022 során lassú növekedés figyelhető meg, de a férőhelyek kihasználtsága még nem érte el a korábbi szinteket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Erőszaknak nevezzük általában a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezési jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenységet. A nemi alapú erőszak ellenben – olyan erőszak, amely női mivolta miatt irányul egy nő ellen, vagy amely aránytalan mértékben sújt nőket, amely mélyen gyökerezik a nemek közötti különbségben. A nemi sztereotípiák a nemek közötti egyenlőtlenség

kiváltó okai, amelyek a társadalom minden területét érintik Az egészségügyi problémával küzdő vagy fogyatékossgal élő nők mintegy 30 %-a találkozik az erőszak különböző formáival.³⁷

Magyarországon a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról a 2009. évi LXXII. törvény és néhány más szervezeti szabály³⁸ rendelkezik.

A törvény hatálya nem terjed ki a barátira, udvarlóra, volt barátira, elutasított udvarlóra, volt jegyesre és az együttlakás nélkül együtt járókra. A törvény hatálya viszont kiterjed a volt élettársra, közeli hozzátartozóra és hozzátartozóra, valamint a volt házastársra, a volt élettársra, a bejegyzett élettársra, a volt bejegyzett élettársra, a gondnokra, a gondnokoltra, a gyámra és a gyámolt sérelmére elkövetett erőszakra. E személyek esetében van helye a távoltartásnak. A rendőrség a helyszínen hozza meg az ideiglenes elrendelő intézkedést erőszak észlelése esetén hivatalból vagy a bántalmazott és hozzátartozói, a szociális ellátórendszer, a gyermekvédelmi és egészségügyi rendszer bejelentése alapján. Ez azt jelenti, hogy nem kell a bántalmazottnak kérnie a kiérkező rendőrtől a távoltartást. A rendőrség 72 órára rendeli el a távoltartást, és azt automatikusan küldi tovább a helyi bírósághoz meghosszabbításra.

A bántalmazó a közös lakás elhagyására csak akkor köteles, ha a bántalmazott a közös gyereket ott neveli, vagy valamilyen, a szívességi lakáshasználton túli jogcíme van az ott lakásra.

Távoltartás ideje alatt a bántalmazó lakásfenntartási és tartási kötelezettsége fennáll, de szünetel a szülői felügyeleti és kapcsolattartási joga.

A távoltartó határozatot csak a bántalmazott kérésére, illetve beleegyezésével küldik meg a családsegítő szolgálat, illetve a gyermekjóléti szolgálat felé, akik 24 órán belül kötelesek segítő kapcsolatot felvenni a felekkel és a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében intézkedni. A rendőrség határozata ellen felülvizsgálat kezdeményezhető a bíróságnál 3 napon belül. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a nők tisztában legyenek azzal, hogy megoldást tudunk biztosítani számukra, krízishelyzetben sem maradnak magukra. Családi erőszokról szóló rendőrségi feljelentésről a beszámolóban nem érkezett jelentés.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaoththon nem működik, de elérhető távolságban tudjuk biztosítani az anya és gyermekei elhelyezését. Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez

³⁷ Forrás : A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia Brüsszel, 2020.3.5. COM(2020) 152 final.

³⁸ Bővebben lásd : 37/2009 (OT 22) ORFK Utasítás, 32/2007. ORFK Intézkedés.

vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.³⁹

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közélet színes és változatos településünkön. Civil szervezetek, egyesületek járulnak hozzá az egyébként is változatos és gazdag programkínálathoz, amelyben előszeretettel vesznek részt női tagok. A polgármesteri hivatalban és a közoktatási intézményekben kifejezetten magas a nők aránya. Megállapíthatjuk, hogy településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nő érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők helyzetét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy megszűnt a korábbi években jellemző tendencia, mely szerint nehéz volt egy gyermeket nevelő nő számára a munkába állás, vagy az az elvárás, hogy a nő otthon végezze a háztartási munkákat és gyereket neveljen. A gyermekekkel otthon tartózkodó anyák mentális állapota is sokat változott az elmúlt években, hiszen a közösségi oldalakon szervezett csoportos találkozók, klubok mind elősegítik a hasonló problémákkal küzdők találkozását és megbeszélését.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
3 éves kor alatti gyermekek szüleinek aktív kismamaévek biztosítása	Baba-Mama Klub helyiségének biztosítása, lehetőség szerinti fejlesztése
A gyermekét egyedül nevelő szülő támogatása	Az egyedül nevelő szülők anyagi támogatásáról való tájékoztatás
A részmunkaidős foglalkoztatás felkeresése	A részmunkaidőben is foglalkoztató vállalatok felkutatása

³⁹ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nagy megbecsülés övezi a nyugdíjasokat, és fontos célunknak tartjuk, hogy az ő életüket megkönnyítő intézkedésekkel, lehetőségekkel és programokkal segítsük őket. Szociális rendeletünkben szabályoztuk a 70 éven felüli egyedül élők számára, hogy a személyszállítási díjat az Önkormányzat tőlük átvállalja.

Idős embereknél is, az emberi méltóság, a „szociális biztonság” érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség. A szociális biztonság olyan megélhetési minimum állam általi biztosítását jelenti, mely elengedhetetlen az emberi méltósághoz való jog érvényesüléséhez.⁴⁰

A 65 év felettek száma 1,66 millióról 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.⁴¹ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”⁴² Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.” Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető⁴³ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyűlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősek.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossgal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékossg sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősek által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé

⁴⁰ 32/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 251, 260.

⁴¹ MNTFS 2030. p.70.

⁴² MNTFS, 2030. p.19.

⁴³ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Választ követel a gazdasági, társadalmi és kulturális tőkeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az időseket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló élelmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodhatnak.

Az idős személyek foglalkoztatásában hátrányt okoz, hogy „A munkáltató a határozatlan tartamú munkaviszony felmondással történő megszüntetését nem köteles indokolni, ha a munkavállaló nyugdíjasnak minősül.”⁴⁴

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.⁴⁵ Az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma lényegi része a foglalkoztatási irányvonalakban meghatározott célok teljesítésének, és ösztönzi a munkaerő sokféleségét. Az életkorral kapcsolatos eltérő bánásmód azonban bizonyos körülmények között igazolható, és ezért külön rendelkezéseket igényelhet, amelyek a tagállamok helyzetének megfelelően különbözhetnek. Ezért elengedhetetlen a különbségtétel a főleg jogszerű foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci és szakképzési célkitűzések által igazolt eltérő bánásmód és a tiltandó, hátrányos megkülönböztetés között.”⁴⁶

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

⁴⁴ Mt. 66. § (9) bek.

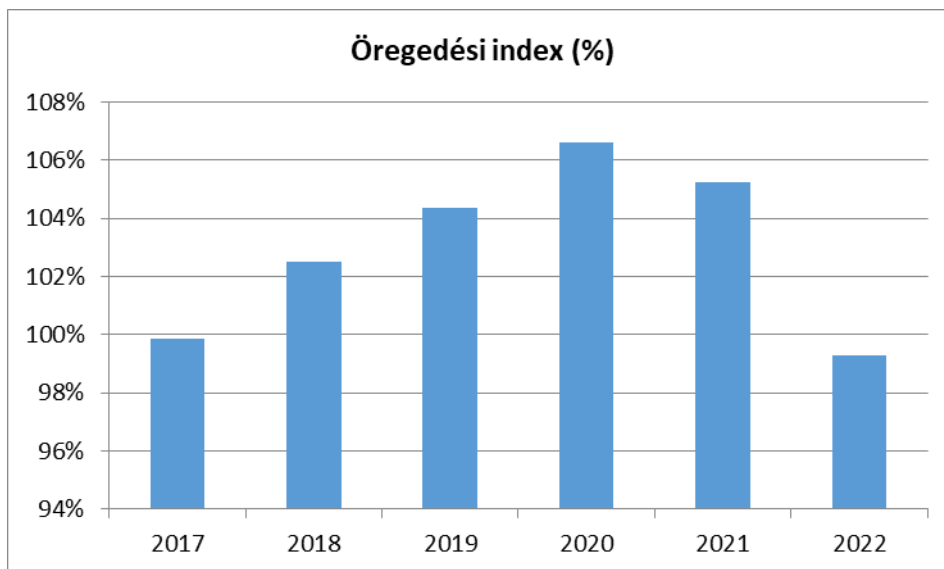
⁴⁵ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

⁴⁶ C-286/12. sz. ügy (25) bek.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	733	734	99,86%
2018	770	751	102,53%
2019	788	755	104,37%
2020	808	758	106,60%
2021	821	780	105,26%
2022	838	844	99,29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

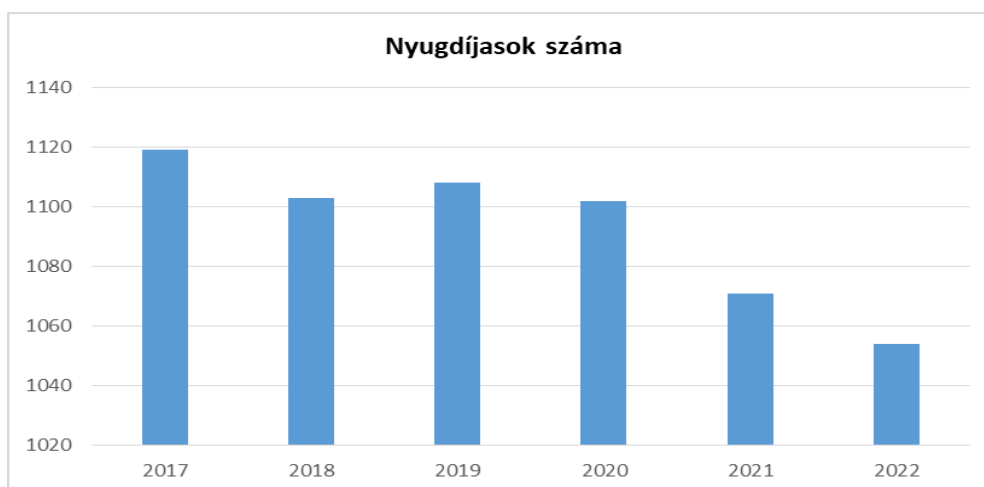
Az adatok alapján a 65 év feletti lakosok száma folyamatosan nőtt, míg a 0-14 éves korú lakosok száma enyhébb emelkedést mutatva. Az öregedési index, amely a 65 év feletti és a 0-14 évesek arányát fejezi ki, szintén folyamatosan emelkedett, 100% fölé került, ami azt jelzi, hogy az idősebb lakosság aránya meghaladja a fiatalabbakét, és ez az arány egyre növekszik.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

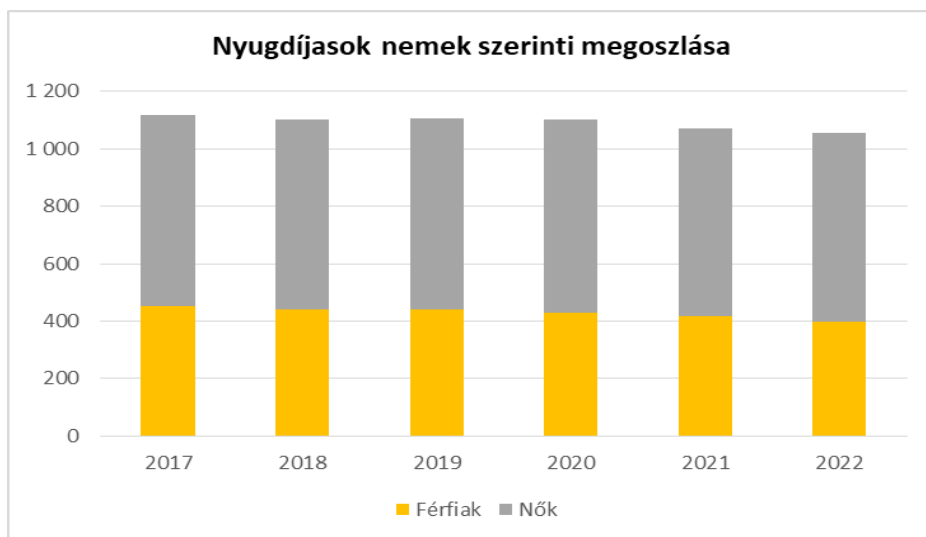
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	454	665	1119
2018	442	661	1103
2019	441	667	1108
2020	431	671	1102
2021	417	654	1071
2022	399	655	1054

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, ellátásban és egyéb járandóságban részesülő férfiak és nők száma 2017 és 2022 között folyamatosan csökkent. Az összes nyugdíjas száma is fokozatosan csökkent, míg a nők minden évben nagyobb arányban részesültek nyugdíjban, mint a férfiak. Ez valószínűleg összefügg azzal, hogy a nők várható élettartama hosszabb, így több időt töltenek nyugdíjasként.

A grafikon egyértelműen csökkenő tendenciát jelez a nyugdíjasok számában.

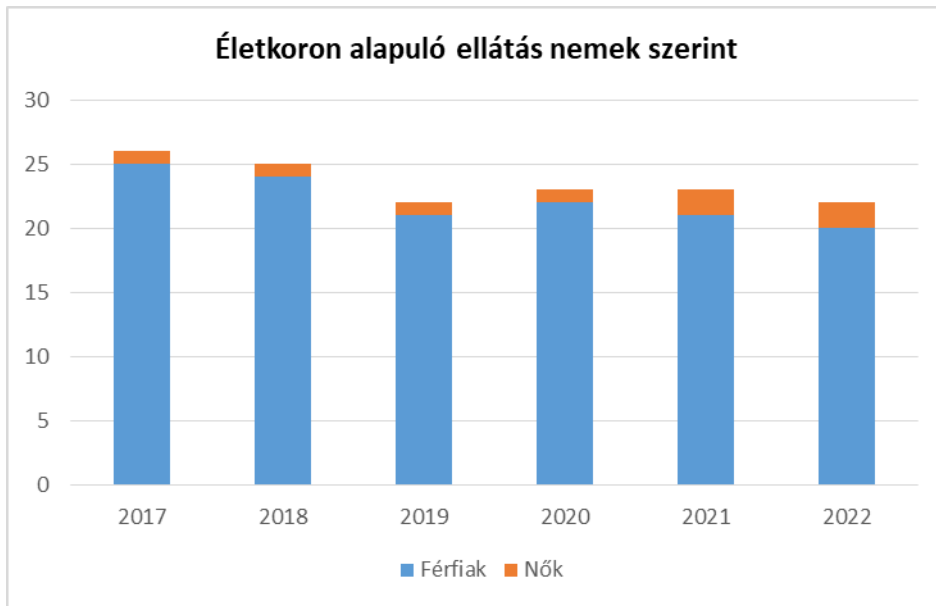

Az adatok alapján minden évben több nő volt nyugdíjas, mint férfi. A férfiak száma stabilan alacsonyabb maradt, míg a nők száma lényegesen magasabb. Az évek során mindkét nem esetében enyhe csökkenés figyelhető meg a nyugdíjasok számában, de a nemek közötti arány továbbra is állandó maradt.

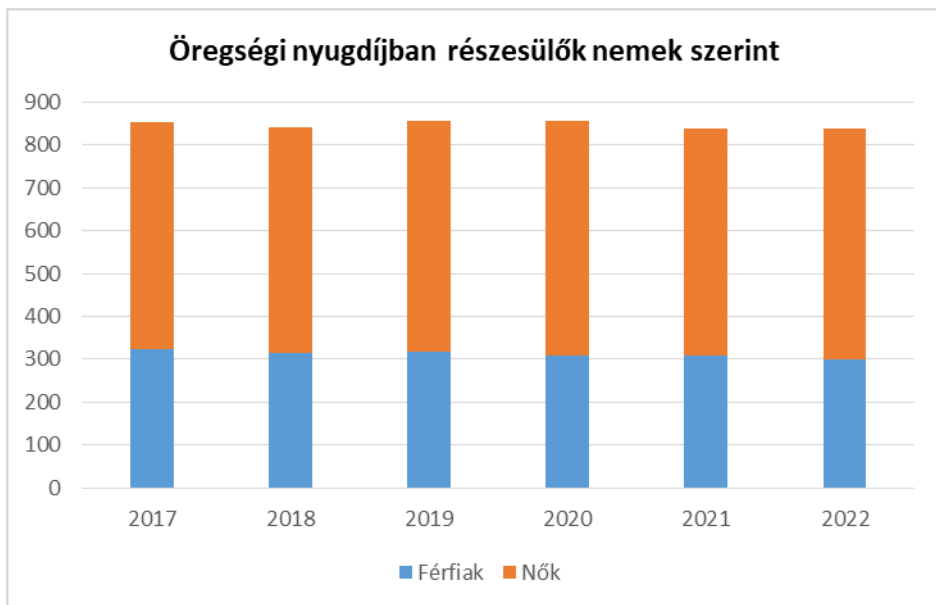
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	25	1	323	531	3	22	2
2018	24	1	315	527	3	20	2
2019	21	1	318	538	2	20	2
2020	22	1	309	548	2	22	1
2021	21	2	308	531	1	19	1
2022	20	2	301	538	2	18	1

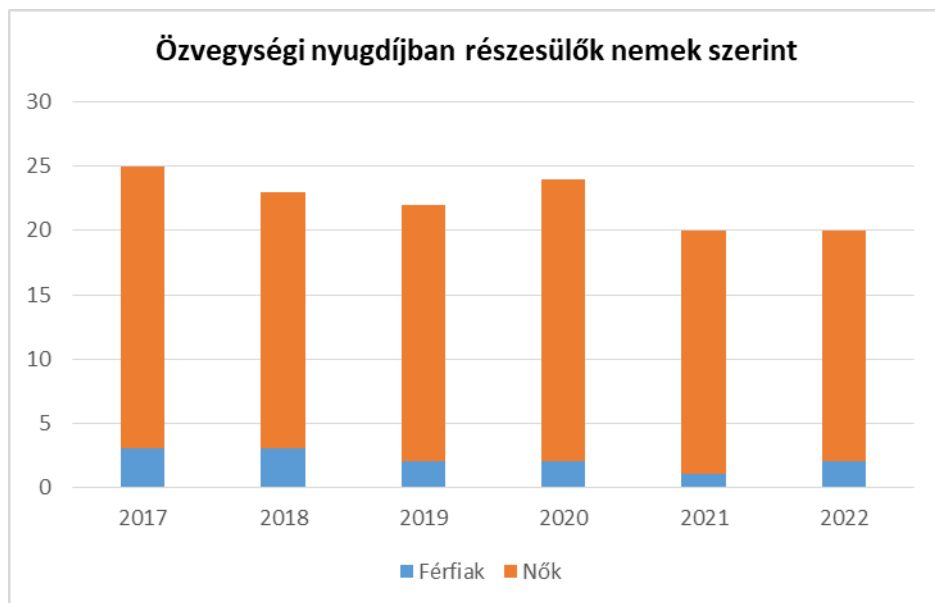
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fenti grafikon az életkoron alapuló ellátásban részesülők számát mutatja nemek szerint 2017 és 2022 között. Az adatok alapján a férfiak aránya minden évben jelentősen magasabb, mint a nőké. Mind a férfiak, mind a nők esetében enyhe csökkenés figyelhető meg az évek során, különösen 2019-től kezdve. Az összesített szám 2022-re alacsonyabb, mint 2017-ben, jelezve az életkoron alapuló ellátásban részesülők számának fokozatos csökkenését.

A grafikon az öregségi nyugdíjban részesülők számát mutatja nemek szerint 2017 és 2022 között. Az adatok alapján a nők minden évben jelentősen többen részesültek öregségi nyugdíjban, mint a férfiak. A nyugdíjasok száma mindkét nem esetében stabilan alakult, kisebb csökkenés látható 2020-tól kezdve, de az arányok nem változtak jelentősen, a nők aránya továbbra is jóval magasabb maradt.

Minden évben jelentősen több nő részesült özvegyi nyugdíjban, mint férfi. A férfiak száma stabilan alacsony, 5 fő alatt marad, míg a nők száma 20-25 fő között ingadozik. Az összes özvegyi nyugdíjas száma az évek során kissé csökkent, de a nemek közötti arányok stabilan fennmaradtak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		96	100	103	124	128
41-45 év (TS 042)	Fő	12	17	10	15	16	19
	%	12,50%	17,00%	9,71%	12,10%	12,50%	15,83%
46-50 év (TS 043)	Fő	16	15	19	19	17	13
	%	16,67%	15,00%	18,45%	15,32%	13,28%	10,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	12	11	11	17	20	22
	%	12,50%	11,00%	10,68%	13,71%	15,63%	18,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	13	13	14	15	12	6
	%	13,54%	13,00%	13,59%	12,10%	9,38%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	12	11	11	12	11	16
	%	12,50%	11,00%	10,68%	9,68%	8,59%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt években nőtt. Problémát jelent, hogy többen nem rendelkeztek bejelentett munkahellyel, nem fizették maguk után az egészsz biztosítási hozzájárulást, így nem

jogosultak OEP finanszírozott ellátásokra. Ezt a hiányosságot ebben az évben 4 fő esetében is sikerült megoldani.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Inárcson elmondható, hogy az idősek aktív életet élnek. Sokan élnek családi házban kerttel, melyet művelnek. Sokszor járnak át egymáshoz, figyelnek a környezetükben élő emberekre, segítenek egymásnak. Az Inárcsi Citerás Egyesület, illetve az Inárcsi Rozmaring Hagyományőrző Nyugdíjas Egyesület keretein belül igen nagy létszámmal vesznek részt az időskorúak, akik rendszeresen szerveznek összejöveteleket, sütnek-főznek, ezzel hozzájárulva a rendezvények sikeréhez.

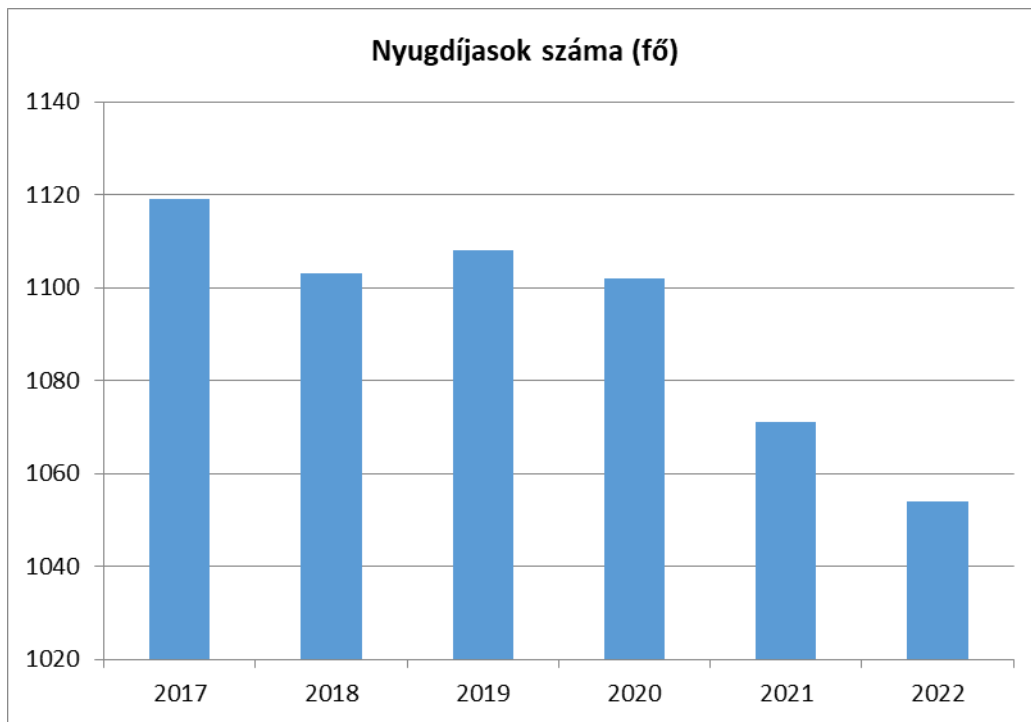
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az önkormányzat nem tapasztal hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	454	665	1119
2018	442	661	1103
2019	441	667	1108
2020	431	671	1102
2021	417	654	1071
2022	399	655	1054

Forrás: TeIR, KSH Tstar

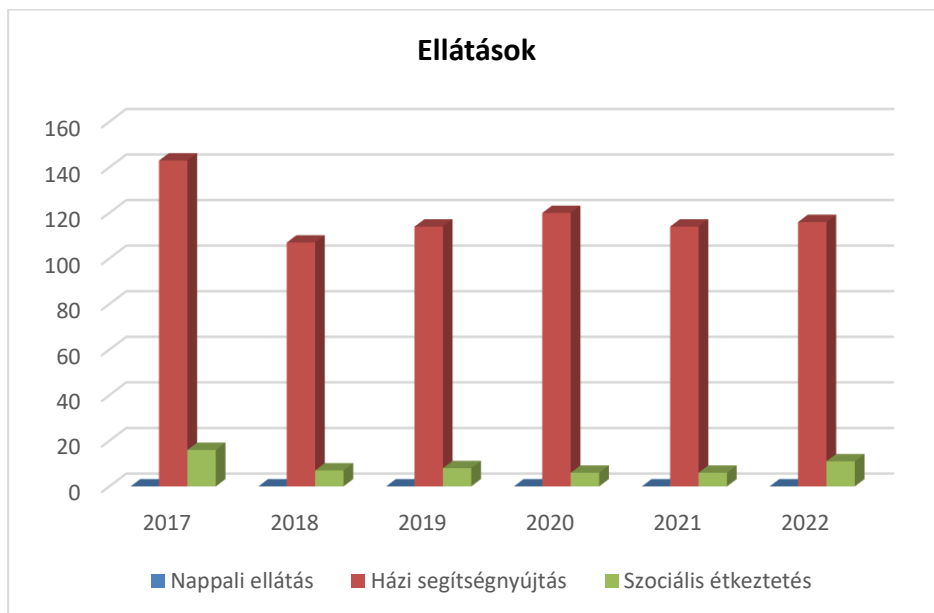
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A településen háziorvosi szolgálat működik, szakrendelés igénybevételére a településtől kb. 10 km távolságra található Dabásra kell beutazni, kórház Budapesten a településtől kb. 35 km-re található. A házi segítségnyújtás a településen elérhető, annak ellátása a Dabasi Család – és Gyermekjóléti Szolgálat által történik. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés biztosított számukra, autóbuszjáratok szinte óránként indulnak a fővárosba. Dabásra viszont nehezebb eljutni, oda nem gyakori a közlekedés.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	733	0	143	16
2018	770	0	107	7
2019	788	0	114	8
2020	808	0	120	6
2021	821	0	114	6
2022	838	0	116	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat a 65 év feletti lakosság, valamint a szociális ellátás különböző formáiban részesülők számát mutatja 2017 és 2022 között. A 65 év feletti lakosság száma évről évre folyamatosan növekedett, 733 főről 838 főre emelkedett. Ezzel szemben a nappali ellátásban részesülő idős korúak száma 0 maradt minden évben. A házi segítségnyújtásban részesülők száma szintén stabilan magas, míg a szociális étkeztetésben részesülők számában enyhe emelkedés figyelhető meg 2022-re.

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idős emberek esetében is biztosítja az idős emberek szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Településünkön évek óta aktív nyugdíjasklub működik, melyeket dalok éneklésével, táncsal és beszélgetésekkel színesítenek. Rendezvényeinken pedig a település lakói számára is bemutatják előadásukat, amely az emberek számára mindig nagy öröm, hiszen a család nagymamáit és nagypapáit is részt vesznek az előadáson. A hagyományosan megrendezésre kerülő Falunap is egy ilyen rendezvény. Hogy megbecsülésünket kifejezhessük irányukban, a lehetőségekhez mérten decemberben megszervezzük a Nyugdíjasok karácsonyát. Mindemellert ajándécsomaggal is kedveskedünk nekik. Természetesen ezen a rendezvényen is fellépnek a nyugdíjasklub tagjai, nélkülük nem is lenne teljes az ünnep.

A nyugdíjasklubon való részvétel mindenki számára elérhető, várnak és hívnak mindenkit a rendezvényükre. A Citerások csoportjának pedig az a különlegessége, hogy fiatalok és idősek egyaránt megtalálhatók benne, és az idősebbek átadhatják tudásukat, tapasztalatukat a fiatalabb nemzedék számára. Ezáltal nemcsak fiataljaink tanulhatnak, de időseink is fontosabb szerepet kaphatnak életünkben.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés, mint feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőinek biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását). E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek

biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

c) idősök informatikai jártassága;

Az időskorúak jelentős részére tudja a számítógépet használni, sokan rendelkeznek okos telefontal, illetve aktívan használják az internetet is. Veszélyt az internetes csalások jelentik, melyre folyamatosan fel kell hívni a figyelmet.

d) a generációk közötti programok.

A generációk a település egészének szóló programokon találkoznak, sokszor teljes családok közösen látogatnak ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településünk lakossága számára elérhetőek a színes választékú programok. Ezeken kortól függetlenül vehet mindenki részt, a legfiatalabbtól a legidősebbekig. Mindenki számára igyekeznek a művelődésszervezők a megfelelő programot elérhetővé tenni. Legközkedveltebb rendezvény a településen a Falunap, amelyen szívesen főznek a nyugdíjasklub tagjai, a civil szervezetek, egyesületek és magánszemélyek is. Változatos programokon vehetnek részt az emberek, a sporttevékenységektől a különböző előadásokig. Emellett szívesen vesznek részt a művelődési ház egyéb rendezvényein (borverseny, művészeti kiállítások). Jelen vannak a szüreti felvonuláson, az ünnepi koszorúzásokon, és a már említett Nyugdíjas karácsony az ő tiszteletükre kerül megrendezésre, így talán ez az egyik legkedvesebb program, amin igazán őket ünnepelhetjük.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élő, idős emberekkel való foglalkozás	A házi segítségnyújtás eljuttatása az arra rászoruló idős embereknek.
Több utcán nincs járda, veszélyes a gyalogos közlekedés	Járdák tervezése és építése a biztonságos gyalogos közlekedés érdekében
Sokan mozgáskorlátozottak	Gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása
Az idősek otthonába való elhelyezés segítése	A szabad kapacitású intézmény felkutatása, nyomtatványok kitöltése, telefonos ügyintézés.

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan a fogyatékkal élő állampolgáraival szemben viselkedik.”⁴⁷ A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be

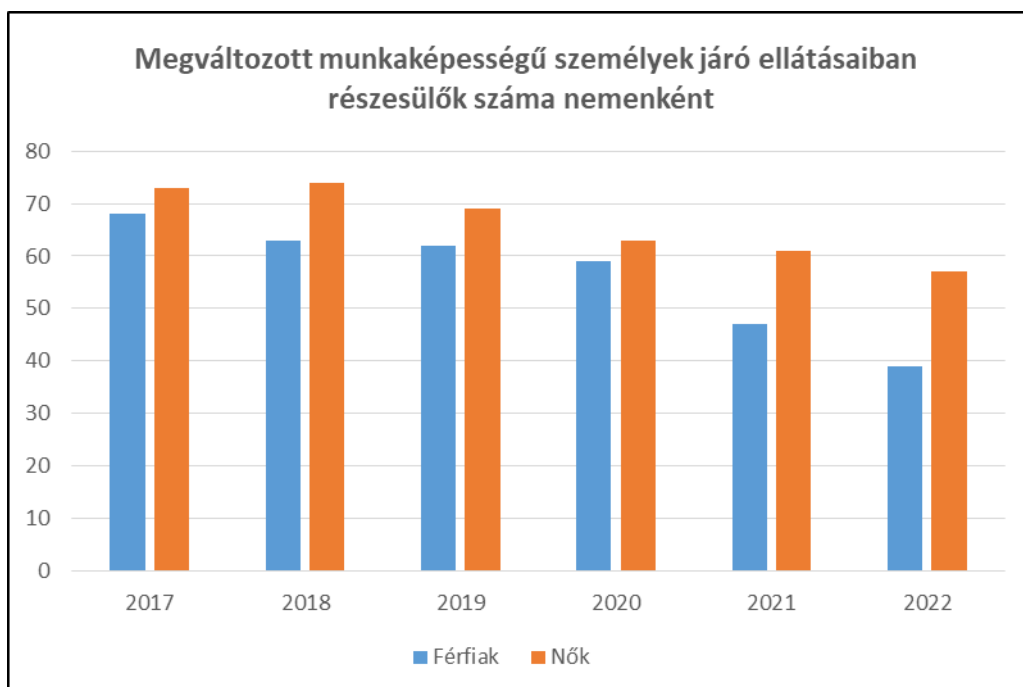
⁴⁷ Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.⁴⁸

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	68	73	141
2018	63	74	137
2019	62	69	131
2020	59	63	122
2021	47	61	108
2022	39	57	96

Forrás: TeIR, KSH Tstar

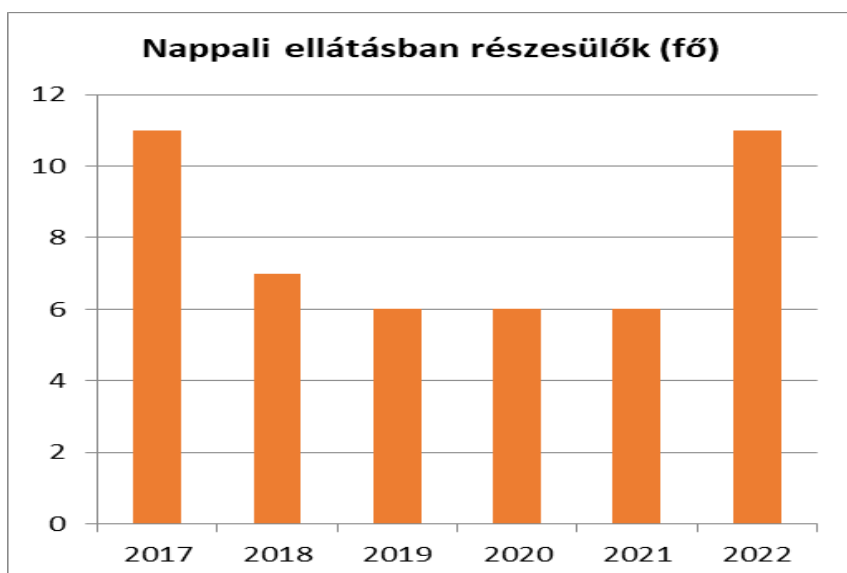

A grafikonon látható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek közül a nők aránya minden évben magasabb volt, mint a férfiaké. 2020-ban és 2021 és 2022- ben mindkét nem esetében csökkenés történt. A nők mindig nagyobb számban veszik igénybe ezt az ellátást, mint a férfiak.

⁴⁸ MNTFS 203. p. 23.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	11
2018	7
2019	6
2020	6
2021	6
2022	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A nappali ellátásban részesülők száma 2017-ben és 2022-ben kiemelkedően magas volt, míg 2018 és 2021 között alacsonyabb, stabil szinten mozgott.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés- jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti. Településünkön biztosított ennek lehetősége, mivel a dabasi Reménysugár Fogyatékosok Napközi otthonának szociális foglalkoztatója inárcsi telephellyel is működik, ahol számos inárcsi fogyatékos ember vállalhat munkát. Műanyagvirág készítésével foglalkoznak az intézményben, amely a munka feladata mellett közösségi szerepet is vállal. A szociális foglalkoztatóban előállított termékek, áruk értékesítéséből befolyt bevételek és a szociális foglalkoztatás támogatási pályázat fedezi az intézmény a foglalkoztató működését. A vállalkozások erre vonatkozó foglalkoztatási adatai nem állnak rendelkezésünkre, azonban tudomásunk szerint ők is élnek a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásának lehetőségével. Időszakonként felmerülnek egyéb lehetőségek az ilyen betegséggel küzdő emberek foglalkoztatására – mint ahogyan a nemrégiben – de az is kiderül, hogy a jelenleg folytatott tevékenységgel elégedettek, a munkába járás szempontjai is kiválóak számukra, így maradnak ennél a lehetőségnél. A Mozgáskorlátozottak Inárcsi Egyesülete a fogyatékkal élők érdekképviselő látja el, szabadidős programokat és kirándulások szervez, illetve segédeszközök beszerzésében nyújt segítséget. A Kelet-Európa Misszió partnerként működik közre az alapítvány működésében

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Általában a településeken problémaként merül fel, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A megfelelő szakember sem biztosított minden esetben, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. A település nem rendelkezik külön statisztikával arra vonatkozólag, hogy hány személy milyen jellegű fogyatékosossággal él. A településen fogyatékos személyek ellátórendszere nem kiépített, tekintettel a község lélekszámára, és a fogyatékkal élők alacsony számára.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A már előzőekben említett programok létrehozásában nagy szerepe van a Mozgáskorlátozottak Egyesületének, amely ismeri a településen élő sérült embereket, és az ő problémáikat, életkörülményeiket. Kiemelt célként határozzák meg ezeknek az embereknek a segítségét. Az ellátásokra való jogosultság mellett a szabadidős tevékenységeket is fontosnak tartják

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen az egészségügyi alapellátás biztosított, a házi orvos minden hétköznap rendel, a fogorvosi alapellátás is igénybe vehető.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Településünkön a közszolgáltatást nyújtó intézményeknél a rámpák kialakításra kerültek. A Tolnay Lajos Általános Iskola alsó tagozatában az illemhely is jól megközelíthető, úgy alakították ki, hogy akadálymentesített legyen. A felső tagozatban a tanév végén tervezik a mosdók felújítását, ahol szintén figyelembe kívánják venni az akadálymentesített WC kialakítását. A jövőben épülő intézmények már akadálymentesítetten kerülnek átadásra. Az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények és közterületek, járdák felújítása során gondoskodni kívánunk az akadálymentesítettség biztosításáról.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A szolgáltatásokhoz való hozzáférést településünk mindenki számára elérhetővé kívánja tenni, a sérült emberek részére pedig megkönnyíteni. Honlapunkon megtalálhatók a legfontosabb információk, tájékoztatók és programok a település lakói részére. Ennek egyszerű használata megkönnyíti ezeknek az embereknek életét is, hiszen időben értesülhetnek az Inárcsot érintő intézkedésekről és rendezvényekről.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettségének biztosítása részben megoldott, de a jövőben is figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket, hogy a mozgásukban korlátozott emberek életét megkönnyítsük és a jogszabályi előírásoknak meg tudjunk felelni.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Nincs ilyen a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ahogy korábban már említésre került a településen élő mozgáskorlátozottak saját bejegyzett civil szervezetet alapítottak, mely igen sokrétű tevékenységet végez. Aktívan részt vesznek a helyi közösségi életben, rendszeresen találkoznak. Látogatják, segítik sorstársaikat a településen, saját karácsonyi ünnepséget szerveznek. Évente kirándulásokat szerveznek, illetve gyógyfürdő látogatást tesznek.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők rehabilitációjának elősegítése	Helyi gyógytornázási lehetőség támogatása
Közlekedés biztonságának elősegítése	Járdák kiépítése
A szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása	Közüintézmények és utak akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A költségvetési rendeletben évek óta elkülönítésre kerül a helyi civil szervezetek támogatására szolgáló alap, melyet a civil szervezetek helyi rendelet alapján kiírt pályázat útján tudnak kérelmezni. A civil szervezetek mind működési költségeik, mind pedig programjaik költségeinek enyhítésére kérhetnek támogatást. Az önkormányzati döntésekbe igyekszünk bevonni a civil szerveződések, függetlenségüket elismerjük és tiszteletben tartjuk. Úgy véljük, hogy a civil szervezetekkel való együttműködés gazdagítja településünk életét. A tevékenység szempontjából érintett civil szervezetek tevékenységére az Önkormányzat minden esetben számíthat. A kölcsönös támogató magatartás aktív civil életet eredményez.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az évenként megrendezésre kerülő mikulás ünnepség igen nagy látogatottságnak örvend, köszönhetően annak, hogy a résztvevők részére teljesen ingyenes, az önkormányzat finanszírozza a költségeket, valamint a helyi vállalkozók is támogatást nyújtanak (édesség, gyümölcsök), nem beszélve a civilek áldozatos munkájáról.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az Önkormányzat tagja az Ország Közepe Többcélú Kistérségi Társulásnak, melynek tagtelepülései: Dabas, Örkény, Hernád, Inárcs, Kakucs, Pustavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán és Újlengyel, továbbá a Dabasi Család-és Gyermejjóléti Központnak.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nemzetiségi önkormányzat jelenleg nem működik településünkön, korábban lengyel és roma nemzetiségi önkormányzat végzett itt tevékenységet.

A Katolikus Egyház fontos szerepet tölt be Inárcson, a tevékenysége kiemelkedő. Programjaikkal, jótékonykodásukkal példaértékű szolgálatot látnak el, ami remélhetőleg a jövőben is biztosított lesz. Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az Önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek. Az Önkormányzat a helyi rendeletben szabályozottak szerint - pályázati eljárás keretében - támogatja a helyi civil szervezeteket az anyagi lehetőségének függvényében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nagy örömünkre szolgál, hogy helyi vállalkozók és cégtulajdonosok támogatják rendezvényeinket munkával, szolgáltatással, de akár anyagiakkal is. Ez azért fontos, mert a rendezvények mindenki számára elérhetők, tehát a hátrányos helyzetűek számára is, így a for-profit szervezetek is részt vállalnak az esélyegyenlőség biztosításában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a polgármesteri hivatalban készült, s az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program kidolgozását. A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek az oktatási intézmények vezetői, a szociális és egészségügyi dolgozók, a köznevelési szakemberek. A helyzetelemzés során elsősorban a célcsoportokra irányuló problémákat tártuk fel, majd az ezekre javasolt megoldási lehetőségeket vitattuk meg. A résztvevők helyzetelemzésükkel, javaslataikkal segítették a terv elkészítését.

Az Esélyegyenlőségi Program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a Helyi Esélyegyenlőségi Programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az önkormányzat honlapján elérhetővé tesszük az elfogadott dokumentumot, mely alapján megismerhető lesz az esélyegyenlőségi terv helyzetelemzése és intézkedési terve, így megvalósíthatóvá válik a terv ellenőrzése és véleményezése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők		
Gyermekek		
Idősek		
Nők		
Fogyatékkal élők		
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

10.2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésére.

10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Családban lévő alacsony jövedelem	A nem rendszeres munkaviszonyban állók jövedelmihelyzete nehéz és nem kiszámítható.	Azt a célt kívánjuk elérni, hogy minél többen rendelkezzenek bejelentett, rendszeres munkaviszonnyal. Ez nemcsak a kiszámítható megélhetést, de a nyugdíj ellátásra való jogosultságot vonja magával.	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgáltatás tervezési koncepció	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	A családok pénzügyi és természetbeni támogatása mellett ösztönözzük őket az álláshirdetésekre való pályázatokra, Foglalkoztatási Hivatal által szervezett képzéseken, programokon való részvételre	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Alacsony jövedelemmel rendelkező családok.	Foglalkoztatási Osztály által szervezett előadások, képzések hirdetése	Dabasi Járás Hivatal Foglalkoztatási Osztályával való folyamatos kapcsolattartás	nincs együttműködés
2	Hátrányos helyzetű átörökítésének csökkentése	A munkanélküliség, illetve a szakma hiányának átöröklődése gátolja a gyermekek későbbi pályaválasztási kedvét, szakmában való elhelyezkedését. Ezt szeretnénk preventív foglalkozásokkal megelőzni.	Azt a célt kívánjuk elérni, hogy a gyermekek szüleik szakmai szükségét ne vigyék tovább, az elhelyezkedésük is könnyebb lesz a későbbiekben.	Önkormányzat költségvetése, Szociális szolgáltatás tervezési koncepció	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	A gyermekek részére felzárkóztató programok megszervezése, személyiségfejlesztő csoportok létrehozása, a nyári diákmunkán való részvételre ösztönzés.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Hátrányos helyzetű családok gyermekei.	családsegítő szolgálat munkatársának feladata szűkléletnek megfelelően	normatíva	nincs együttműködés

3	Lakhatási problémák megoldása	A településen nem rendelkeznek annyi kiadható házzal, amekkora lakással, amekkora kereslet.	Bérlakások építése, a kiadható lakások bővítése az albérletre várók elhelyezésének érdekében	Önkormányzat költségvetése, Bérlakásokra irányuló pályázatokkal való összehangolás	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	Pályázati források keresése bérlakások építésére	Polgármester, Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Lakhatás nélkül maradt családok.	Pályázati forrás, Önkormányzati forrás	Pályázatok figyelemmel kísérése	nincs együttműködés
4	A felajánlott munka elfogadására való ösztönzés	Sok esetben tapasztaljuk, hogy íréreálisak az elvárások munkavállaló részéről a felajánlott munkával kapcsolatban. Végzettség és tapasztalat hiányában várnak el olyan bérezést és munkarendet, amihez nem adottak a feltételek részükről	A munkavállaló legyen képes felmérni, hogy az adottságaival, képességeivel milyen munkavégzésre alkalmas.	Önkormányzat költségvetése, Foglalkoztatási Paktummal való összehangolás.	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	A munkavállaló önismereti tréningeken, pályorientációs tanácsadáson való részvételének ösztönzése.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Álláskeresők.	pénzügyi és személyi feltételek	Szakközvetítő megbeszélések megszervezése	nincs megállapodás
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári gyermekfelügyelet biztosítása	A nyári szünetben a gyermekek felügyelete nem az egész időszakban biztosított, ennek megoldása nagy terhet ró a szülőkre.	A nyári időszakban minél több program megvalósítása, hogy a gyermekek felügyelete biztosított legyen.	Önkormányzat költségvetése,	MNTFS, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nyári táborok, aszakkörök szervezése, illetve a gyermekek részéret szervezett táboroztatások során a szociálisan rászorult gyerekek bevonása az elmúlt évek során bevált gyakorlat szerint	Polgármester, Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	A nyári szünetben felügyeletet igénylő gyermekek.	Személyi feltételek, pénzügyi erőforrások	Zrunczky Dezső Művelődési Házzal kötött megállapodás	nincs együttműködés
2	Hátrányos helyzetben élő gyermekek felzárkóztatása	Az ingerszegény környezetben élő gyermekek hátrányos helyzetben vannak társaikhoz képest az iskolai tanulmányok megkezdésekor.	A hátrányos helyzetben élő gyermekek felzárkóztatása, fejlesztése	Önkormányzat költségvetése,, Képzési és Esélyegyenlőségi Programmal való összehangolás	MNTFS, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Felzárkóztató csoportok indítása,, fejlesztő pedagógus bevonása, szükséges eszközök biztosításával	Polgármester, Család- és gyermekjóléti szolgálat vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	Hátrányos helyzetű gyermekek.	Önkormányzati forrás. Személyi feltételek, pénzügyi erőforrás	A Család-és gyermekjóléti szolgálattal való megállapodás	nincs együttműködés
3	A kamaszok találkozóhelyének hiánya	A 14-18 éves korosztály részére nincs olyan kialakított klub vagy csoport, ahol találkozhatnának, az őket érintő	A kamaszok szabadidejének hasznos eltöltése	Önkormányzat költségvetése,, Gyermekvédelmi beszámoló.	MNTFS, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Ifjúsági klub elindításának kezdeményezése	Polgármester, Család- és gyermekjóléti szolgálat vezetője	2027. 12. 31. (péntek)	14-18 éves korosztály	Önkormányzati forrás, személyi feltételek, technikai eszközök, felszerelés	Megállapodás a Család-és Gyermekjóléti szolgálattal	nincs megállapodás

		problémákat átbeszélhetnék vagy esetleg szórakozhatnának.										
4	Szünidei gyermekétkeztetés biztosítása	A szünideiben történő melegétkezés biztosítása hátrányos helyzetű gyermekek részére továbbra is biztosított legyen.	A hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkezésének biztosítása.	Önkormányzat költségvetése,	MNTFS, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az étkezés biztosításához szükséges feltételek megteremtése.	Polgármester, Önkormányzat	2027. 12. 31. (péntek)	Szünidei étkeztést igénylők.	személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A Boglárka Néphagyományörző Óvoda és Konyhával való együttműködés	nincs együttműködés

III. A nők esélyegyenlősége

1	A részmunkaidős foglalkoztatás felkeresése	A kisgyermeket nevelő édesanyák szeretnének visszatérni a munkavilágába, de nehezen hagyják magukra kisgyermeküket napi nyolc órában. Ezt könnyíthetné meg a napi négy- vagy hat órás foglalkoztatás.	A kisgyermeket nevelő édesanyák részmunkaidős foglalkoztatása	Önkormányzat költségvetése,	MNTFS, „A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	A részmunkaidőben is foglalkoztató vállalatok felkutatása	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Kisgyermeket egyedül nevelő édesanyák.	Személyi feltételek	Gyermekvédelmi beszámolók	nincs együttműködés
2	A gyermekét egyedül nevelő szülő támogatása	A gyermeküket egyedül nevelő szülők megélhetése, anyagi helyzete jóval nehezebb, ezért a támogatások igénybevételéről való tájékoztatás és a támogatás feladatunk.	Az egy keresetből élő család anyagi támogatása valamint 3 éves kor alatti gyermekek szüleinek aktív kismamaévek biztosítása.	Önkormányzat költségvetése, Szociális igazgatás és szociális ellátás helyi szabályairól szóló rendelet	MNTFS „A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az egyedül nevelő szülők anyagi támogatásáról való tájékoztatás. A Baba-Mama Klub helyiségének biztosítása, lehetőség szerinti fejlesztése	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	A gyermeküket egyedül nevelő szülők.	Személyi feltételek, pénzügyi fedezet	Önkormányzati rendelet	nincs megállapodás
3	Nők elleni erőszak megelőzése, feltárása	Sajnos olyan problémáról van szó, amelynek nehéz a felderítése, de nagyon súlyos és következményei lehetnek, ezért egy nagyon fontos intézkedés	A nők elleni megelőzése, illetve feltárása és megszüntetése	Gyermekvédelmi beszámoló	MNTFS, „A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	A Család-és gyermekjóléti szolgálat munkája során az erőszak elleni észrevétel esetén megteszi a megfelelő intézkedést. Nagyon fontos, hogy bárkinek tudomása van ezen felül bántalmazásról, jelezni kell a megfelelő szervnek.	Polgármester, Család- és gyermekjóléti szolgálat	2027. 12. 31. (péntek)	Bántalmazott nők.	Személyi feltételek	Megállapodás Család- Gyermekjóléti Szolgálattal	nincs együttműködés

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Egyedül élő, idős emberekkel való foglalkozás	Az egyedül élő idős emberek magánnyal való küzdelem mellett egyéb segítségre is szorulnak. Az utcák többségén nincs járda, idősök számára fokozottan veszélyes a gyalogos közlekedés illetve sokan mozgáskorlátozottak közülük.	Az egyedül élő idősök ügyeinek intézésében való segítségnyújtás. A házi segítségnyújtás ingyenessé tétele. Járdák tervezése és építése a gyalogos közlekedés érdekében, illetve segítség lehetne a gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása is.	MNTFS, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A tanyagondnoki szolgálat és a házi segítségnyújtás eljuttatása az arrászoruló idős embereknek. A szabad kapacitású intézmény felkutatása, nyomtatványok kitöltése, telefonos ügyintézés.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Egyedül élő idős emberek.	személyi feltételek, anyagi forrás	Tanyagondnoki beszámloló, Család- és gyermekjóléti szolgálat beszámlolója.	nincs együttműködés
2	Időskori demencia kezelésének támogatása	A családok részére nehézséget jelent a demenciában szenvedő családtagjuk ellátása, kezelése. Ezen kívánunk enyhíteni a továbbiakban.	A demens betegek kapjanak megfelelő ellátást.	MNTFS, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A Dabason található Idegrendezővel való szoros együttműködés a demens betegek kezelésének érdekében.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Demenciában szenvedő idősök.	Személyi feltételek biztosítása.	Együttműködés az egészségügyi intézménnyel.	nincs együttműködés
3	Az idősök otthonába való elhelyezés segítése	Az a tapasztalat, hogy az idős ember elhelyezése segítség nélkül hosszú időbe telik. Ezen kívánunk javítani.	Az intézménybe készülő idős ember segítése. Egyedül élő, idős emberekkel való foglalkozás	MNTFS, 8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A szabad kapacitású intézmény felkutatása, nyomtatványok kitöltése, telefonos ügyintézés. A házi segítségnyújtás eljuttatása az arrászoruló idős embereknek.	Család- és gyermekjóléti szolgálat	2027. 12. 31. (péntek)	Intézményi elhelyezést igénylő idős emberek	Személyi feltételek.	Megállapodás a Család- és gyermekjóléti szolgálattal.	---
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	A településen élő sérült emberekről való adatgyűjtés	Nem áll pontos adat rendelkezésünkre a sérült emberek számáról, így a segítségnyújtás sem lehet teljes körű.	A sérült emberek feltérképezése, hogy számukra a megfelelő információkat szolgáltatathassuk és problémáikban őket segíthessük.	---	Helyi adatgyűjtés itt és a körzetben működő egyesületektől.	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Sérült emberek.	Személyi feltételek, nyilvántartások.		---

2	A szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása	A közintézményekbe való bejutás és a hozzájuk tartozó illemhelyek akadálymentesítése. Az utak és az állapotának javítása, hogy a mozgásukban korlátozott emberek is biztonsággal használhassák.	A mozgásukban korlátozott emberek biztonságos közlekedése, szolgáltatásokhoz való hozzáférése. Fogyatékkal élők rehabilitációjának elősegítése	MNTFS, Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Közüntézmények, járdák és utak akadálymentesítése. Helyi gyógytornázási lehetőség támogatása, a nők részére a méhnyakrákszűrés település szintű elérésének biztosítása	Polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Mozgásukban korlátozott emberek.	Pénzügyi fedezet	Pályázati vagy Önkormányzati forrás	nincs együttműködés
---	--	---	--	--	--	--------------	------------------------	----------------------------------	------------------	-------------------------------------	---------------------

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló

elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

--

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás